

FAGBLADET FOA

**SKOLEELEVER
LÆRER MATEMATIK
PÅ PLEJECENTER**

SIDE 18

Kompetencer i spil

**AFDELING
KNÆKKEDE
KODEN**

SIDE 24

HUN HAR ET SÆRLIGT TALENT

**SÅDAN VANDT
YASEMIN TILLIDEN
HOS 'UMULIG'
BEBOER**

SIDE 6

Få rabat på sommeroplevelserne med PlusKort

PlusKlodser.

Styr mod LEGOLAND, og tag på en magisk og mavekildrende rejse rundt blandt mere end 80 millioner LEGO klodser!

20 %

PlusFeriebolig.

Lej alt fra villaer med egen pool i sydens sol til skønne danske sommerhuse med havudsigt hos NOVASOL.

6-10 %

PlusHave.

Sommer i Tivoli er en eventyrlig tid i den gamle Have i hjertet af København. I Tivoli er du garanteret timevis af hygge.

Særpris

TIVOLI

Hent appen,
og se endnu flere
gode rabatter
og tilbud

FOA PlusKort.

INDHOLD

SNAPSHOT

BØRNE
REGNER DEN UD PÅ
PLEJECENTRET

SIDE 18

BAGGRUND
NY ÆLDRELOV
PÅ VEJ - MEN
HVORDAN SKAL
DEN LIGE HÆNGE
SAMMEN?
SIDE 26

PORTRÆT
CAMILLA TAGER
EN UDDANNELSE,
DER KRÆVER
NERVER AF STÅL
SIDE 12

4 **Chefredaktørens leder**6 **Talent 100**

Sosu-assistent Yasemin bliver
hyldet for sit særlige talent

8 **TEMA OK24**

Afstemningen endte med et ja
- det betyder det for dig

12 **Portræt**

Mød Camilla, som er
neurofysiologiassistentelev

14 **Striiben**15 **Groft sagt**18 **Snapshot**

Matematikundervisningen i
4. klasse flytter på plejecenter

22 **Fagligt talt**24 **Fag og fremtid**

Partnerskab vil udnytte
kompetencer bedre på hospitaler

26 **Baggrund**

Mere selvbestemmelse og
samarbejde med pårørende er
en del af udspillet til ny ældrelov

30 **Brug FOA**

Katrine fik overtrådt sine
grænser i svømmehallen

32 **Min vej**

fra Sovjetunionen til sosu-faget

34 **Interview**

Stine Askov har udgivet
bogen 'Varme hænder'
- en bevidst provokerende titel

38 **A-kassen**

Det skal du vide,
inden du holder ferie

39 **Mad på farten**40 **Det sker**42 **Quiz**

JEG VAR NØDT TIL AT GØRE MIG LIDT HÅRD FOR IKKE AT LADE FØLELSERNE
KOMME TIL UDTRYK. DET ER JEG IKKE STOLT AF. **SIDE 34**

STINE ASKOV, FORFATTER

OM DE HØJE FØLELSESMÆSSIGE KRAV VED AT ARBEJDE I ET OMSORGSFAG

FOA

Ansv. chefredaktør Klaus Lange
klaus@foa.dk · 46 97 23 21

Fagbladsredaktør Allan Wahlers
alwa@foa.dk · 46 97 26 44

Udgiver FOA · Staunings Plads 1-3
1790 København V · 46 97 26 26
foa.dk · foa@foa.dk

GOD SOMMER – VELKOMMEN I KLUBBEN

VELKOMMEN | Vil du være med i en ny klub, som vi lige har startet?

Det er en eksklusiv klub, og det kræver medlemskab af FOA at være med. Men lige præcis dig, kære læser. Du er i den grad inviteret. Du er vores æresgæst. Faktisk har vi lavet klubben for din skyld. For det er dig, det hele handler om.

'Dilemmaklubben med Malin' er vores nye podcast, som dykker ned i de sjove, faglige og pikante dilemmaer, som stammer fra din og kollegernes hverdag. Hvem ved? Måske er det faktisk din arbejdsplads, der bliver talt om i klubben, hvor intet er helligt, men alt kan komme på bordet.

Podcastens første afsnit er vores sommergave til dig. Du kan læse, hvordan du lytter med på side 16, og hvordan du kan sende dit dilemma ind. Fra august kommer der mange flere afsnit, og vi kårer det bedste dilemma med en flot præmie, så se at få det sendt af sted.

Mens vi er ved emnet sommer, som jeg særligt forbinder med ekstra udgifter til is, camping og vandland, så har du måske bemærket, at din lønseddel denne gang så lidt sjovere ud, end sidst du tjekkede?

Det er fordi, de nye overenskomster, som FOA har forhandlet hjem til dig og kollegerne, er på plads. På side 8 kan du se, hvad overenskomsten kommer til at betyde for din løn i løbet af de næste to år. Det kan måske varme lidt ekstra at vide, når du får kuldegysninger over sommer-budgettet. ★

KLAUS LANGE
ANSV. CHEFREDAKTØR

LÆS MERE
FRÅ DM I SKILLS
SIDE 12

”

HVEM VED?
MÅSKE ER DET
FAKTISK DIN
ARBEJDSPLADS,
DER BLIVER TALT
OM I KLUBBEN.

HVAD MENER DU?

Til DM i Skills spurgte vi tre gæster: Hvad kunne få dig til at vælge et omsorgsfag, som for eksempel sosu-assistent?

TEKST: ALLAN WAHLERS
OG LAURITS ERIKSEN

Ikke to dage, der er ens

Hjalte Houlborg (16)
Bornholms Efterskole

Det er inspirerende at hjælpe andre mennesker og vide, at man gør en forskel. Jeg har helt klart fået en forståelse af, at to dage ikke er ens, når man arbejder som for eksempel sosu-assistent, og det, synes jeg, var spændende.

Et vigtigt arbejde

Sebastian Persson (16)
Bornholms Efterskole

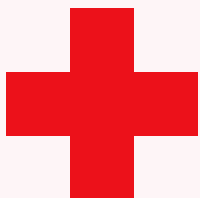
Min mor har arbejdet indenfor omsorg, lige så længe jeg kan huske. Det er vigtigt, at nogen udfører det arbejde. Der er måske et par andre ting, jeg selv hellere vil uddanne mig til, men jeg synes ikke, jeg ved nok om sosu-faget endnu, så hvem ved?

Også lidt skræmmende

Pernille Kørschen (17)
Bornholms Efterskole

Jeg synes, det var interessant at opleve sosu-konkurrencen til Skills, men også lidt skræmmende, for der er utrolig mange hensyn, man skal tage. Det kunne være spændende med en praktikperiode på en eller to uger for at blive lidt klogere på faget.

Møder du mennesker, der ikke har nogen at spørge om hjælp?

Hjælp dem med at række ud til Røde Kors Parat

Røde Kors Parat består af frivillige parathjælpere i hele landet, der bliver kontaktet, når der er brug for dem i deres lokalområde.

Parathjælperne hjælper med praktiske her-og-nu-opgaver, der får hverdagen til at hænge sammen. Det kan være akut eller i en periode med sygdom eller genoptræning. De hjælper bl.a. med:

- Ledsagelse til læge eller andre vigtige aftaler
- Hente dagligvarer, medicin eller pakker
- Sætte gardiner eller en lampe op i hjemmet
- Få printeren eller robotstøvsugeren til at virke igen

Røde Kors Parat hjælper ikke med rengøring, børnepasning, personlig pleje eller madlavning.

Hvem kan få hjælp?

Røde Kors Parat hjælper mennesker i sårbare situationer, som er fyldt 18 år. Det kan være i situationer præget af sygdom, alder, ensomhed eller social udsathed. Ofte kombineret med manglende økonomi, fx til afhentning af dagligvarer eller praktisk hjælp, og et manglende netværk af pårørende, som kan træde til.

Du kan hjælpe borgere med at få hjælp af **Røde Kors Parat**.

Det gør du på rudekors.dk/parat eller ved at ringe 38 202 202 på hverdage mellem klokken 10 og 15.

YASEMIN HAR TALENT:

Lærte tegnsprog for at vinde Johns tillid

Yasemin Sütgöl's stædighed og tålmodighed har hjulpet en udadreagerende misbruger med at droppe hårde stoffer, men også sikret hende en fornem titel og hæder på Christiansborg.

AF SARA RESTED SURI | FOTO: RASMUS HARGAARD BREUM

BLÅ BOG

Navn

Yasemin Sütgöl

Arbejde

- Fastansat social- og sundhedsassistent på et botilbud på Sjælland (2022-nu)
- Husvikar samme sted (2021)

Uddannelse

Social- og sundhedsassistent (2020)

Hvis man lyttede til snakken i krogene på botilbuddet på Sjælland for nogle år siden, var der især én af stedets beboere, der gav personalet grå hår. John, kan vi kalde ham.

John blev både opfattet som voldelig, respektløs, utilregnelig og asocial. Han kunne hverken høre eller tale, og det betød, at personalet var ved at opgive ham.

Men hvor andre så en håbløs borger, der på grund af sin funktionsnedsættelse, sit misbrug og sine psykiske diagnoser var uden for pædagogisk rækkevidde, så den i dag 27-årige social- og sundhedsassistent Yasemin Sütgöl et menneske, der mere end noget andet behøvede hjælp og omsorg. Derfor dedikerede hun sig i mere end et år til at lære sig selv tegnsprog i sin fritid.

”Jeg tænkte, at jeg kun kan hjælpe ham, hvis jeg kan kommunikere med ham. Jeg kan slet ikke have, hvis jeg ser en, der mangler hjælp. Det virkede heldigvis. I dag kan jeg ikke engang gå hen til medicinskabet, uden at John følger med mig,” siger Yasemin Sütgöl.

Hendes ihærdighed er ikke gået ubemærket hen. Nu er Yasemin Sütgöl nemlig sammen med 99 andre unge blevet kåret til et af dette års velfærdstalenter (se boks).

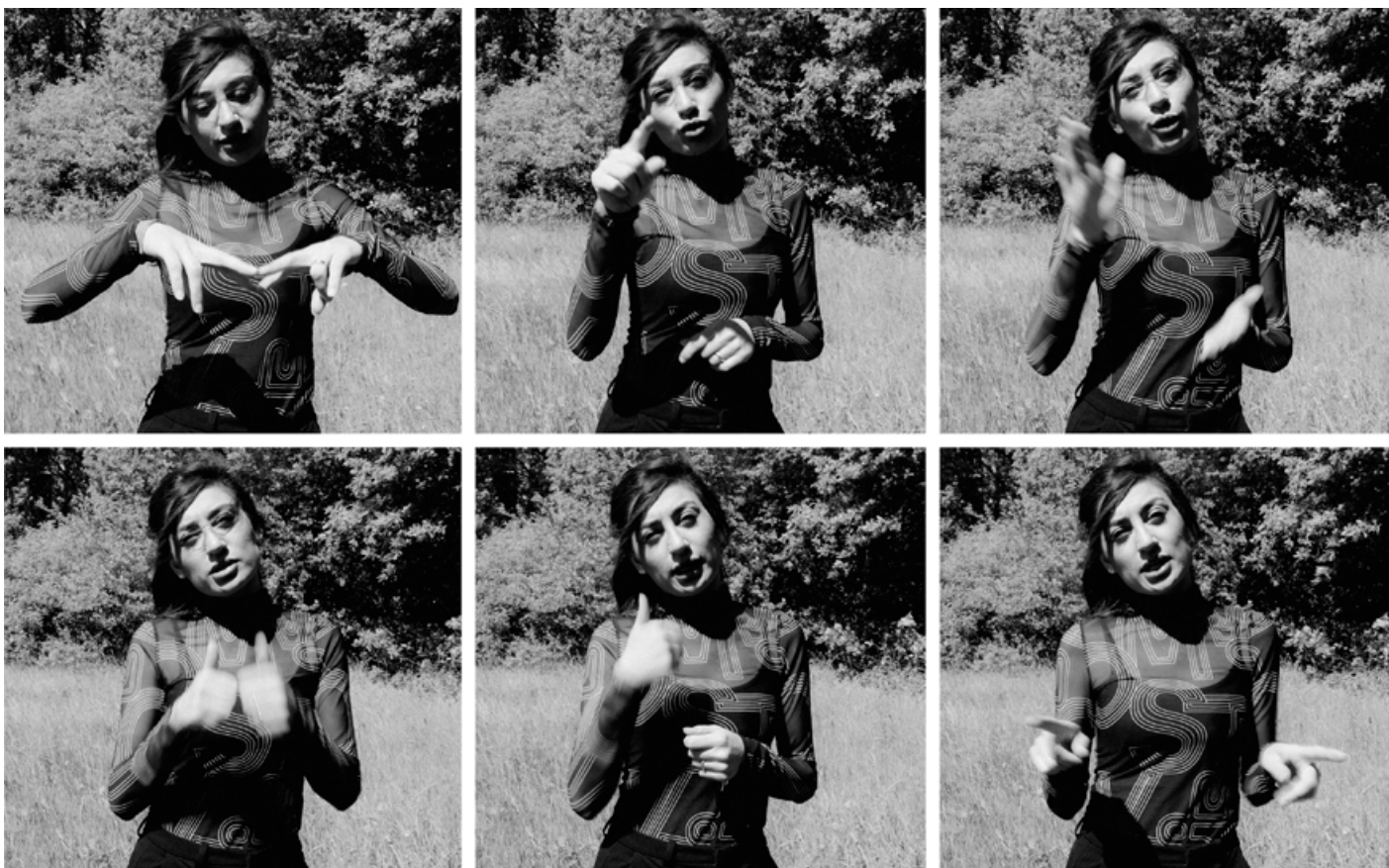
Yasemin Sütgöl husker de første mange måneder, hvor hun skulle tilse John, som en lang, sej dans: Når hun prøvede at gestikulere imødekommende, mens hun gjorde rent, eller satte sig hos ham for at skabe kontakt, gik han væk.

En dag forandrede alt sig

Men hun fortsatte. Gjorde det samme næsten hver eneste dag, når hun skulle på arbejde. Han skulle nemlig vide, at hun ikke bare gav op.

”Jeg er meget stædig, når jeg først sætter mig noget for, og han kunne godt mærke, at jeg gerne ville være sammen med ham – modsat de andre beboere, der ikke kunne lide ham. Jeg tror, det var det, der gjorde, at han en dag selv kom over og satte sig ved siden af mig,” siger social- og sundhedsassistenten, der understreger, at den dag var et vendepunkt. John havde accepteret hende.

Yasemin Sütgöl fortæller, at hun forinden havde prøvet at lære lidt simple ord på tegnsprog af en anden beboer, men at John havde lavet sit helt eget sprog. Derfor måtte hun skrive på en blok, hvilke ord hun gerne ville lære at sige, og så filmede hun små videoer eller skrev ned, hvordan John udtrykte ordet med hænderne.

"Kan du huske, at vi har en aftale i morgen," spørger Yasemin Sütgöl her på Johns særlige tegnsprog, som han selv har lavet.

Fordi John hører stemmer og får psykoser, kunne sådan en lektion ofte kun vare ti minutter ad gangen. Ikke desto mindre forstår hun den dag i dag det meste af, hvad han kommunikerer.

"Det var et kæmpe gennembrud. Nu kan John fortælle mig, hvad han har brug for, og jeg kan forstå ham. Det er jeg stolt af," siger Yasemin Sütgöl.

Hun fortæller, at hun har været med til at motivere John til at stoppe med at drikke alkohol og tage hårde stoffer.

Passede sin far efter tragisk ulykke

Yasemin Sütgöls evne til at insistere på at gøre en forskel for de borgere, hun arbejder med, er ikke opstået ud af det blå. Hun fandt nemlig vej til faget, fordi hendes far blev lam i det meste af kroppen, da han var involveret i en alvorlig trafikulykke. Dengang var hun bare 16 år, og hun måtte flytte fra Tyrkiet, hvor

hun boede med det meste af sin familie, til Danmark, hvor hendes far boede, for at passe ham.

"Det var en utrolig hård tid. Men jeg lærte også, at jeg er god til at give omsorg, at jeg interesserer mig for medicin, og hvor vigtigt det er at hjælpe mennesker, der har brug for det," siger hun.

Før Yasemin Sütgöl blev kåret til et af dette års velfærdstalenter, var det derfor heller ikke anerkendelse eller prestige, der trak i hende, da hun valgte uddannelse.

"Men jeg blev både meget glad og overrasket over, at mine kollegaer havde nomineret mig til konkurrencen. Fordi jeg ikke er opvokset i Danmark, føler jeg tit, at jeg skal præstere bedre end etniske danskere for at bevise mig selv. Så jeg er meget taknemmelig," siger Yasemin Sütgöl. ★ SASU@FOA.DK

VELFÆRDENS TALENT 100

Hvert år hylder FOA og PenSam 100 velfærdstalenter. Talenterne skal være under 36 år, ansat på en FOA-overenskomst og arbejde med velfærd.

De 100 talenter i 2024 blev hyldet på Christiansborg 30. maj – et af dem kan du møde her.

Læs mere
pensam.dk/talent

82 % SAGDE JA

Midt i april stod det klart, at FOAs medlemmer stemte ja til de nye overenskomster. Det betyder lønstigninger og mange andre forbedringer.

FOKUSSIDERNE ER SKREVET AF REDAKTIONEN | FOTO: JØRGEN TRUE

Du har sikkert opdaget, at din løn er blevet højere på den seneste lønseddel. Det er den på grund af de nye overenskomstaftaler, som blev forhandlet hjem ved OK24 og vedtaget 15. april.

Det stod klart, efter at 93.497 FOA-medlemmer – det svarer til 67 procent – satte kryds i urafstemningsperioden. 82,3 procent stemte ja, og 17,7 procent stemte nej.

Stemmeprocenten på 67 procent er den højeste i FOAs historie.

”Det er et overvældende stort flertal, der samlet i FOA har stemt ja til OK24-resultatet. Det er vi rigtig glade for. Jeg er glad og stolt,” siger FOAs formand Mona Striib.

Nogle faggrupper – herunder dagplejerne, FOA Ambulance og faggruppen ’LFS, dag’ – stemte dog nej.

”Det er ikke alle, der har været jublende glade. Det betyder selvfølgelig, at vi har et særligt fokus på, hvad årsagen til det nej er. Det skal vi dykke ned i,” siger Mona Striib.

Men på trods af enkelte faggruppers nej, bliver det altså det samlede resultat, der gælder.

Den økonomiske ramme landede på 8,8 procent, hvoraf 6,5 procent af dem går til generelle lønstigninger over 2 år.

Allerede fra 1. april i år er alle steget med 4 procent i løn. Det kommer til at gælde med tilbagevirkende kraft. ★

Mere om OK24:
[Fagbladetfoa.dk/OK24](https://fagbladetfoa.dk/OK24)

SÅDAN STEMTE UDVALGTE FAGGRUPPER I SOSU-SEKTOREN

Faggruppe	Ja	Nej
Kommuner		
Handicaphjælpere	89,2 %	10,8 %
Handicapedssagere	93,2 %	6,8 %
Hjemmehjælpere	91,4 %	8,6 %
Plekehjemsassistenter	87,8 %	12,2 %
Plejere	87,7 %	12,3 %
Portører	74,2 %	25,8 %
Social-og sundhedsassistenter	89,2 %	10,8 %
Social-og sundhedshjælpere	91,0 %	9,0 %
Sygehjælpere	88,6 %	11,4 %

Regioner		
Neurofysiologiassistenter	72,4 %	27,6 %
Plejere	87,2 %	12,8 %
Portører	79,7 %	20,3 %
Social- og sundhedsassistenter	90,7 %	9,3 %
Social- og sundhedshjælpere	87,3 %	12,7 %
Sygehjælpere	94,2 %	5,8 %

**MERE
I LØN**

SÅDAN STIGER LØNNEN OVER DE NÆSTE TO ÅR FOR EN ...

SOCIAL- OG SUNDHEDSHJÆLPER ANSAT I EN KOMMUNE MED 0-4 ÅRS ERFARING

2.880 kr. mere i løn og pension hver måned. Derudover kommer særydelser. For eksempel:

- 340 kr. mere om måneden med arbejde hver tredje weekend.
- 430 kr. mere om måneden med blandede vagter.
- 1.780 kr. mere om måneden som fast nattevagt.
- 1.930 kr. mere om måneden som fast aftenvagt.

SOCIAL- OG SUNDHEDSHJÆLPER ANSAT I EN KOMMUNE MED 4-7 ÅRS ERFARING

3.960 kr. mere i løn og pension hver måned. Derudover kommer særydelser. For eksempel:

- 400 kr. mere om måneden med arbejde hver tredje weekend.
- 510 kr. mere om måneden med blandede vagter.
- 2.130 kr. mere om måneden som fast nattevagt.
- 2.270 kr. mere om måneden som fast aftenvagt.

SOCIAL- OG SUNDHEDSHJÆLPER ANSAT I EN REGION MED 7-11 ÅRS ERFARING

4.360 kr. mere i løn og pension hver måned. Derudover kommer særydelser og eventuelt vagttillæg. For eksempel:

- 430 kr. mere om måneden med arbejde hver tredje weekend.
- 1.720 kr. mere om måneden med blandede vagter (inkl. nyt vagttillæg).
- 3.510 kr. mere om måneden som fast nattevagt (inkl. nyt vagttillæg).

SOCIAL- OG SUNDHEDSHJÆLPER ANSAT I EN KOMMUNE MED 7-11 ÅRS ERFARING

5.040 kr. mere i løn og pension hver måned. Derudover kommer særydelser. For eksempel:

- 460 kr. mere om måneden med arbejde hver tredje weekend.
- 570 kr. mere om måneden med blandede vagter.
- 2.450 kr. mere om måneden som fast nattevagt.
- 2.570 kr. mere om måneden som fast aftenvagt.

Se flere udvalgte eksempler her

SOCIAL- OG SUNDHEDSASSISTENT ANSAT I EN KOMMUNE MED 0-4 ÅRS ERFARING

2.990 kr. mere i løn og pension hver måned. Derudover kommer særydelser. For eksempel:

- 360 kr. mere om måneden med arbejde hver tredje weekend.
- 460 kr. mere om måneden med blandede vagter.
- 1.970 kr. mere om måneden som fast nattevagt.
- 2.050 kr. mere om måneden som fast aftenvagt.

SOCIAL- OG SUNDHEDSASSISTENT ANSAT I EN KOMMUNE MED 4-7 ÅRS ERFARING

4.410 kr. mere i løn og pension hver måned. Derudover kommer særydelser. For eksempel:

- 450 kr. mere om måneden med arbejde hver tredje weekend.
- 560 kr. mere om måneden med blandede vagter.
- 2.460 kr. mere om måneden som fast nattevagt.
- 2.520 kr. mere om måneden som fast aftenvagt.

SOCIAL- OG SUNDHEDSASSISTENT ANSAT I EN REGION MED 4-7 ÅRS ERFARING:

4.960 kr. mere i løn og pension hver måned. Derudover kommer særydelser og eventuelt vagttillæg. For eksempel:

- 470 kr. mere om måneden med arbejde hver tredje weekend.
- 1.770 kr. mere om måneden med blandede vagter (inkl. nyt vagttillæg).
- 3.730 kr. mere om måneden som fast nattevagt (inkl. nyt vagttillæg).

SOCIAL- OG SUNDHEDSASSISTENT ANSAT I EN KOMMUNE MED 7-10 ÅRS ERFARING

5.680 kr. mere i løn og pension hver måned. Derudover kommer særydelser. For eksempel:

- 520 kr. mere om måneden med arbejde hver tredje weekend.
- 640 kr. mere om måneden med blandede vagter.
- 2.640 kr. mere om måneden som fast nattevagt.
- 2.870 kr. mere om måneden som fast aftenvagt.

SYGEHUSPORTØR ANSAT I EN REGION MED 3 ÅRS ERFARING

2.520 kr. mere i løn og pension hver måned. Derudover kommer særydelser og eventuelt vagttillæg. For eksempel:

- 330 kr. mere om måneden med arbejde hver tredje weekend.
- 1.610 kr. mere om måneden med blandede vagter (inkl. nyt vagttillæg).
- 3.000 kr. mere om måneden som fast nattevagt (inkl. nyt vagttillæg).

DET SKAL DU OGSÅ VIDE

Alle medarbejdere på det offentlige arbejdsmarked er sikret en samlet lønstigning på 6,5 procent. Bemærk, at udtrykket 'samlet lønstigning' dækker over både løn og pension, når alt om to år er slået helt igennem.

Derudover har hver fagforening forhandlet for egne faggrupper. For langt de flestes vedkommende har det resulteret i yderligere forhøjelser af løn og pension på 1,5 til 2 procent. Dermed har alle altså udsigt til samlede lønstigninger på over 8 procent over de næste 2 år.

Men så er der regeringens lønlofte og de 6,8 milliarder kroner, der på forhånd var reserveret til ekstraordinære lønforhøjelser til medarbejdere inden for 4 særlige faggrupper. De skulle blandt andet honoreres for at arbejde på skæve tidspunkter, men efter pres fra ikke mindst FOA får flere medarbejdere, der – ligesom sosu-personale og pædagogisk personale arbejder om natten, i weekenden og på helligdage – også del i de penge. ★

FORBEHOLD

1. Når vi fortæller, hvor meget mere man kommer til at tjene ved at have vagt hver tredje weekend, gælder det udelukkende vagter i tidsrummet lørdag kl. 7-15 og søndag kl. 7-15. Har du aften-/nattevagt, er beløbet større.
2. Når vi fortæller, hvor meget mere man kommer til at tjene ved at have blandede vagter, bygger eksemplet på, at man over en periode på 4 uger har 1 aftenvagt, 1 nattevagt og 1 weekend i dagvagt fra kl. 7-13.
3. Når vi fortæller, hvor meget mere man kommer til at tjene som fast nattevagt, bygger regnestykket på 7/7-vagter, hvor man har 7 nattevagter efterfulgt af 7 fridage. Når vi fortæller, hvor meget mere man kommer til at tjene som fast aftenvagt, bygger regnestykket på, at der over 4 uger er 14 aftenvagter, hvoraf 2 af dem er i weekender.
4. I regionerne indføres et nyt vagttillæg. Det udløses, hvis man i løbet af året arbejder mere end 301 timer udenfor dagtimerne. For FOAs faggrupper ligger værdien af det tillæg på mellem 900 og 1.700 kr. om måneden.
5. Helt generelt er alle løn- og pensionsstigninger beregnet på fuldtidsstillinger område o. For overenskomster, der har fritvalg, er fritvalget indregnet i pension.

FOKUS ■ OK24

FOTO: PRIVAT

”DET ER JO SLET IKKE DÅRLIGT”

Britta Mortensen har været regionalt ansat i to årtier og arbejder som nattevagt 30 timer om ugen. I dag får hun normalt en månedsløn på 32.397 kroner. Men i marts 2026 vil der stå 38.393 kroner på lønsedlen før skat.

En del af lønstigningen skyldes, at der indføres et vagttillæg på 11.167 kroner årligt for alle, der arbejder mindst 300 timer om året uden for normal arbejdstid. Samtidig vil hendes pension stige fra 4.082 kroner til 5.068 kroner om måneden.

Samlet set stiger lønnen altså med 5.996 kroner og pensionen med 986 kroner før skat.

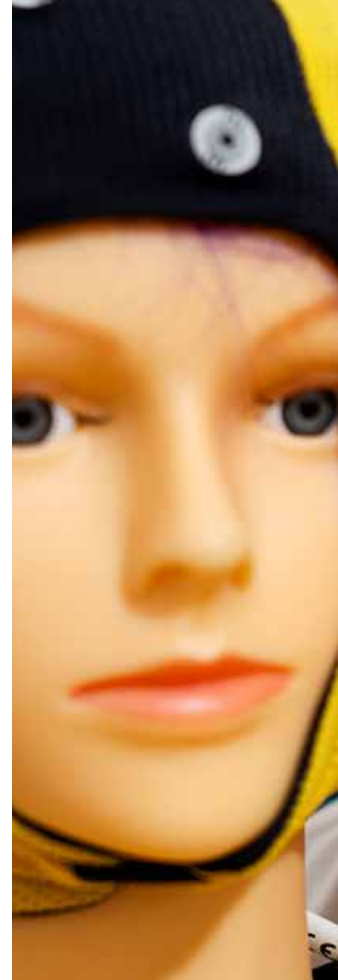
”Det er jo slet ikke dårligt. Jeg synes, det er en god overenskomst denne gang. Især når trepartsudvalgene kommer oveni, kan jeg jo kun synes, at det er et fint resultat. Men jeg ved også godt, at jeg er en af dem, der tager en stor tørn med nattearbejde og derfor får særtillæg,” siger Britta Mortensen.

”Jeg er dog ikke tilfreds med, at lønstigningen er endt med at være i procentsatser i stedet for i kroner og øre. Dem, der er højt lønnede, får jo mere ud af det, end dem, der ikke får så meget. Og det er jo lige dyrt for alle at handle.” ★

Nerver af stål og hjernen i blød

En af de smallere karriereveje indenfor sosu-sektoren er på charme-offensiv. Mød neurofysiologiassistentelev Camilla Lykke Pedersen.

AF ALLAN WAHLERS | FOTO: RASMUS HARGAARD BREUM

”Det lød bare så spændende!” Camilla Lykke Pedersens øjne lyser op, når hun fortæller Fagbladet FOA og andre nysgerrige gæster ved DM i Skills om, hvorfor hun valgte sin uddannelse.

Til Skills i april kunne man nemlig også høre om andre karriereveje – for eksempel uddannelsen som neurofysiologiassistent, der specialiserer sig i hjernen og nervesystemet.

De allermest interesserede til Skills kunne også tage plads i en behandlingsstol og få foretaget en nerveledningsundersøgelse af Camilla Lykke Pedersen, der begyndte på lærepladsen i september.

”Vi udfører nerveledningsundersøgelser, hvis patienter for eksempel har føleforstyrrelser i hænder og fødder,” fortæller hun.

Det er de store nervefibre i det såkaldt perifere nervesystem, der undersøges i arme og ben. For eksempel ved håndleddet. Afhængigt af alder kan

undersøgelsen bedømmes som normal eller abnorm – er den abnorm, kan der være sygdom i nervesystemet (*se boks*).

Stadig noget med mennesker

Neurofysiologiassistenterne er en af FOAs mindre faggrupper i sosu-sektoren, og hvor sosu-medlemmerne kan tælles i titusinder, er der under 100 neurofysiologiassistent, både uddannede og elever.

30-årige Camilla Lykke Pedersen havde en fortid i rejsebranchen, inden hun valgte sin nye karrierevej.

”Jeg ville stadig gerne have med mennesker at gøre. Men det skulle ikke være i hjemmeplejen og ikke som sygeplejerske. Heldigvis faldt jeg over denne uddannelse,” fortæller hun.

”Det er hele nervesystemet, vi interesserer os for i neurofysiologien, og jeg synes, det er rigtig rart, at det er afgrænset til et specifikt område, som sandelig også kan være komplekst. Derudover er vi med til at udføre man-

ge EEG-undersøgelser, hvor vi undersøger hjernens aktivitet. Patienter kan for eksempel blive undersøgt, hvis der er mistanke om, at de lider af epilepsi,” siger Camilla Lykke Pedersen.

Hun nævner en lang række situationer, hvor der er brug for en neurofysiologiassistent. For eksempel i overvågningen af for tidligt fødte børn eller i psykiatrien, hvis man skal udelukke, at en tilstand skyldes det, man kalder en organisk årsag.

Der vil også typisk være brug for en som Camilla Lykke Pedersen i forbindelse med blodpropper eller ved hjertestop, hvor patienterne ikke er vågnet op. Så skal deres hjerneaktivitet undersøges.

”Vi kan også være med på operationsstuer under hjerne- og rygoperationer, hvor der udføres målingerne og aflæses undervejs,” siger hun.

’Nå, kan man også det’

Det er første gang, uddannelsen som neurofysiologiassistent viser sig frem

Camilla Lykke Pedersen begyndte på uddannelsen til neurofysiologiassistent i september 2023. Og hun er vild med den.

til DM i Skills. Og uddannelseskoordinator Mette Andersen fra Syddansk Erhvervsskole håber at komme med igen:

”Jeg synes, det gik virkelig godt. Der kom mange forbi, folk var interesserede og sagde ’nå, kan man også det’. Så det er rigtig godt, at vi popper op i uddannelseslandsskabet, så potentielle elever ved, at det her altså også er en mulighed.”

Mette Andersen fremhæver, at oplæringsforløbene vil tiltale mange. Efter et grundforløb på et halvt år udgør den praktiske oplæring omkring tre fjerdedele af uddannelsen på to år. Samtidig er arbejdsløsheden lav, så eleverne kan være næsten sikre på, at de kan blive ansat på det hospital, hvor de bliver oplært.

”Derudover skal man selvfølgelig være interesseret i sundhedsvæsenet og have flair for teknik, fysik og matematik. Og selv om man ikke er med i den direkte pleje, skal man være god til

øjebliksmøderne med det menneske, der sidder i stolen,” siger hun.

Også FOAs fagpolitiske ordfører på uddannelsesområdet, Helena Mikkelsen, nåede forbi den lille neurofysiologiassistentstand til DM i Skills:

”Jeg synes, det er godt, at nogle af de mange forskellige funktioner i vores sundhedsvæsen bliver vist frem, og jeg kan være stolt over, at FOA også har noget, der er så specialiseret på hylden. Det er vigtigt at vise, at der er mange forskellige funktioner på et sygehus, og ikke kun læger, sosu-er og sygeplejersker. Det er neurofysiologiassistenter et rigtig godt eksempel på.”

Helena Mikkelsen hæftede sig også ved, at uddannelsen også er en mulighed i forhold til brancheskift – hvis man for eksempel ikke længere kan eller vil arbejde som sosu-assistent, så kan man gå den mere specialiserede vej og stadig udnytte sin empati og faglige viden. ★ ALWA@FOA.DK

NEUROFYSIOLOGIASSISTENT- UDDANNELSEN

På uddannelsen lærer man at undersøge patienter i alle aldersgrupper for sygdomme som fx epilepsi, betændelsestilstande i hjernen, nervebetændelse og sklerose.

Man lærer at observere, aflæse og beskrive kurver og måletekniske resultater og formidle resultaterne videre til fagpersonalet.

Efter et halvt års grundforløb, begynder selve uddannelsen på 2 år. Cirka $\frac{3}{4}$ af de 2 år foregår i praktik. Den sidste $\frac{1}{4}$ er en periode med skoleundervisning og til sidst svendep prøve.

Uddannelsen foregår på Syddansk Erhvervsskole i Odense, og der er 10 hospitaler og virksomheder i hele landet, hvor praktikken forløber.

Læs mere her

DET FINE PUSLESPIL FÅR DET HELE TIL AT HÆNGE SAMMEN

STRIIBEN | Indimellem støder jeg på meningsudvekslinger mellem faggrupper på de sociale medier, som bekymrer mig. Tonen bliver hård, og ofte er der slet ikke dialog. Der lyttes ikke.

Det undrer mig, fordi vi jo netop arbejder på områder, hvor hver eneste brik har sin berettigelse. Det er det store fine puslespil af forskellige kompetencer, der gør, at vi lykkes med opgaven. Det er udviklingen af kompetencer, fleksibilitet i opgaveløsningen og samarbejdet mellem faggrupper, der giver kvalitet.

Vi mangler ikke arbejde. Vi mangler i stigende omfang personale, og der er ikke mange sektorer, som svømmer i overskud. Derfor er det rigtig godt, at vi er kommet i gang med 'Rette kompetencer til rette opgaver' og samspillet mellem faggrupper på nye måder. Det giver mening, det giver kvalitet, og det giver udvikling. Det forbedrer dialogen, og det forbedrer arbejdsmiljøet.

Det er vigtigt at tænke på det store puslespil, hvor alle brikker skal i brug for at skabe en helhed. Der er huller i rammen, som skal lukkes. Der er både nye beslutninger, som skal tages, og vi skal have modet til at implementere dem, før vi lykkes. En ny sundhedsstruktur skal på plads i løbet af året, og vi venter spændt på den rammebeslutning fra Christiansborg, der skal sætte det hele i gang.

Lige nu er min opfordring, at vi skal passe på alle faggrupper. At vi skal se hinanden og række ud til andre fagligheder end den, vi selv er en del af. Et puslespil består af mange brikker, der skal hænge sammen for at skabe en helhed. ★

MONA STRIIB
FORMAND

”

ALLE BRIKKER SKAL
I BRUG FOR AT SKABE
EN HELHED.

X

@STRIIBMONA

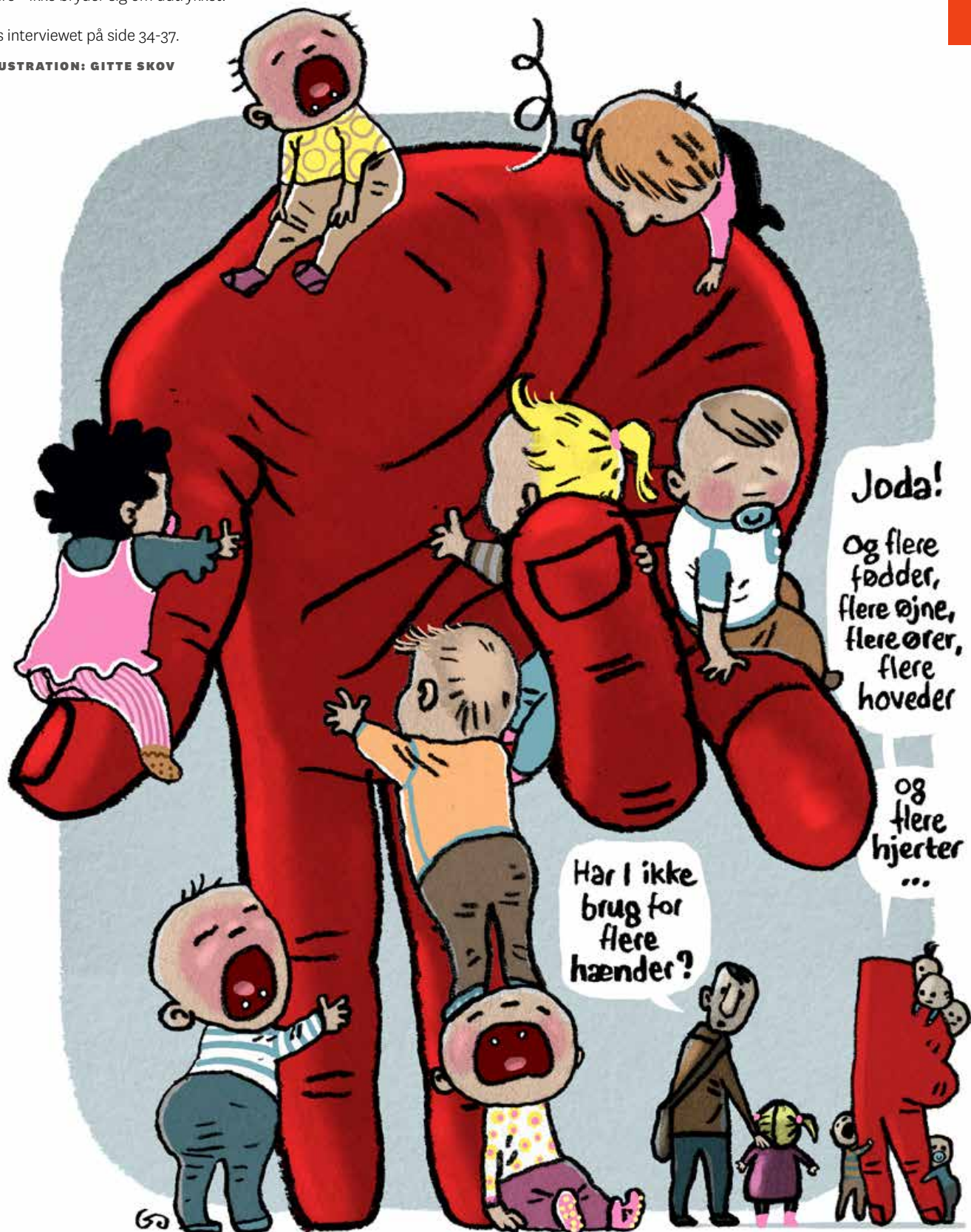
BRANDVARME HÆNDER

Forfatteren Stine Askov har valgt at kalde sin nye skønlitterære bog for 'Varme hænder'. Titlen er ironisk, da hun – som så mange andre – ikke bryder sig om udtrykket.

Læs interviewet på side 34-37.

ILLUSTRATION: GITTE SKOV

GROFT
SAGT

**NY
PODCAST**

MØD PANELET

**Rasmus
Fog-Nielsen**
Pædagog
Fritidscenter
Bispebjerg Syd

Annika Bæk Vind
Leder
Børnehuset
Grønttorvet

Kære læser

Det her har jeg glædet mig til at fortælle dig om: Sammen med vores panel af sjove og dygtige mennesker har jeg nemlig lavet en helt ny podcast, som handler om alle de ting i (arbejds)livet, der giver smil på læben, ondt i maven og bobler i hovedet.

'**Dilemmaklubben med Malin**', hedder den, og her dykker vi ned i spørgsmål, der kommer direkte fra dig og dine kolleger.

For hvad ville du sige til, at din tillidsrepræsentant havde sin mor boende på arbejdspladsen – og at tillidsrepræsentanten oven i købet snart skal være leder? Jeg kan afsløre, at det ikke falder i god jord hos panelet. Av.

Du kan også høre Dilemmaklubbens råd, når en doven seniorkollega beder eleven om at lave kaffe og endda skælder ham ud, fordi han ikke kan være to steder på samme tid.

Hos os i Dilemmaklubben er mottoet: Intet er for almindeligt. Og intet er for sært. Nogle gange går vi tæt på privatlivet, andre gange er det almindelige hverdagsproblematikker på arbejdet, der fylder. Jeg lover, at det bliver både sjovt, alvorligt, kærligt og nogle gange direkte forargende. Men det bliver aldrig kedeligt.

Og hvis du tænker, hvad en podcast egentlig er, så er det en almindelig lydoptagelse, du kan høre på din cykel på vej hjem fra arbejde, mens du skræller kartofler, eller når din partner bare bliver for meget. 😊

Jeg glæder mig til, at du lytter med. Det kan du gøre allerede nu, der hvor du plejer at lytte podcast – eller her: **Fagbladetfoa.dk/podcast**

Kh Malin, journalist på Fagbladet FOA, og alle paneldeltagerne i Dilemmaklubben

Scan og lyt

Kære Dilemmaklub

Skal jeg lyve mig syg, når mit barn har feber for femte gang denne måned, og min chef har bedt mig om at finde en løsning?

Kh Mette

Kære Dilemmaklub

Min kollega har misbrugsproblemer. Kan jeg nøjes med at tage problemet op med hende og forsøge at hjælpe hende med at finde et behandlingssted, eller er jeg forpligtet til at gå til ledelsen? Jeg vil nødigt være med til at få hende fyret. Håber, I kan hjælpe,

vh Jan

Husk

Send dine egne dilemmaer til Dilemmaklubben på **dilemma@foa.dk**

Monia Brøgger-Stoltz
Ftr og social- og sundhedsassistent
Rudersdal

Niclas Vingum Tindbæk
Læser SOSU
EUX på SOSU H

Signe Gundlach Nielsen
Social- og sundhedsassistent
Plejehjemmet Bakkely

Rikke Riis Jensen
Social- og sundhedsassistent
Psykiatrisk afdeling, Odense

**... OG
MANGE
FLERE**

Kan man regne med sosu?

Hvor mange glas væske skal fru Jensen have om dagen, og hvor mange piller skal hun indtage med morgenmaden? Der er masser af matematik i at arbejde som sosu-assistent. Det har eleverne fra en 4. klasse i Faaborg lært, da matematikundervisningen rykkede ind på et plejecenter for en dag.

AF SOFIE JANERKA | FOTO: HEIDI LUNDGAARD

ERHVERVSRYGSÆKKEN

Erhvervsrygsækken er et samarbejde mellem skoler og virksomheder i Faaborg-Midtfyn Kommune. Her kommer alle elever i kommunens folkeskoler hvert år fra 4. -9. klasse ud og besøger lokale virksomheder og lærer blandt andet, hvordan man bruger matematik på virksomheden.

Målet er at øge kendskabet til arbejdsmarkedet og gøre flere elever interesserede i at tage en erhvervsuddannelse.

De seneste tal viser, at andelen af elever, som vælger en erhvervsuddannelse efter 9. eller 10. klasse er steget fra 25 til 29 % i kommunen over de seneste år. Lands gennemsnittet er knap 20 %.

”HVAD ER URIN?” Spørgsmålet hænger i luften, da vejleder Mette Nielsen fortæller, at hun har taget en kateterpose frem til eleverne fra 4. klasse, som er på besøg på Prices Have Centeret ved Faaborg.

”Det er et fint ord for tis,” svarer Mette Nielsen med et smil.

”Er den brugt?” ryger det ud af en anden elev.

”Der er i hvert fald noget i,” smiler Mette Nielsen og fortsætter efter en kunstpause:

”Men det er gult saftvand, som jeg selv hældte i her til morgen. Bare rolig.”

Eleverne fra 4. klasse på Øhavsskolen i Faaborg er på besøg på plejecentret for at se og opleve, hvordan man bruger matematikken ude i virkeligheden, og hvad man blandt andet laver, når man arbejder i sosu-faget.

Besøget er en del af Erhvervsrygsækken, hvor elever fra kommunens folkeskoler kommer på besøg på lokale virksomheder for at lave matematik og lære om erhvervsfag.

”Vi har på forhånd fortalt dem, at vi har beboere, som ikke har nogen ben, eller at det kan være, de ikke kan høre eller har brug for en kateterpose, fordi de ikke længere selv kan tisse. Vi har også fortalt om det spændende ved at arbejde med borgerne og gøre en forskel for dem,” siger Mette Nielsen.

På plejecentret roterer eleverne i hold mellem tre stationer. Ved første station får de til opgave at tælle piller op til Andersine And (farvede perler i pilleglas) – en opgave, hvor der er lagt udfordringer ind med antallet af milligram. Ved anden station skal de måle, hvor mange glas væske en beboer skal drikke om dagen, hvis de skal op på to liter. Og på den tredje station skal de bage en kage og arbejde med dej, topping og en fair fordeling af lækkerierne.

Beboerne bliver opfordret til at komme og være med sammen med børnene. Der er der en del, der gør. Thorkild sidder i kageduften og fortæller glædeligt røverhistorier om dengang, han spillede fodbold og kunne løbe stærkt. Og Inge sidder længe og følger med, imens ét af holdene først måler vand op i glas og senere tæller perle-piller op. ★

REDAKTIONEN@FOA.DK

VI HAR BRUG FOR ALLE, DER HAR HJERTET MED

FAGLIGT TALT | Vi kender alle sammen udfordringen nu og i fremtiden: Vi kommer til at mangle kolleger i ældreplejen.

Regeringen tror, at løsningen findes i udlandet. At det vil løse udfordringen, hvis vi rekrutterer udenlandsk arbejdskraft fra Filippinerne og Indien. Jeg kan dog ikke bakke op om, at Lars Løkke Rasmussen ønsker at etablere SOSU-skoler i udlandet. For uddannelser er også baseret på relation, nærvær, omsorg og praksislæring. Det kan man ikke lære på en skole i Indien langt væk fra den danske kultur.

Jeg vil dog ikke gøre mig til dommer over, hvor kolleger kommer fra. Har man lyst og evner til at arbejde med mennesker, skal man være hjertelig velkommen. Vi har brug for alle, der har hjertet med i jobbet.

For mig er det bare vigtigt, at I som medarbejdere får tid til at tage godt imod jeres nye kolleger. For eksempel hvis kommunen brugte tid og ressourcer på at holde den nye, udenlandske medarbejder udenfor normeringen i en periode sammen med en mentor, så kendskabet til stedet, kulturen og sproget styrkes.

Når vi taler om udenlandsk arbejdskraft, har vi brug for at sætte trumf på vigtigheden af, at de nye kolleger har lært dansk både skriftligt og mundtligt, men også at de har fået kendskab til dansk kultur.

Hvis det er opfyldt, kan udenlandsk arbejdskraft være en af rigtig mange ting, der skal til for at løse udfordringerne omkring rekruttering. ★

TANJA NIELSEN
SEKTORFORMAND

”

**HAR MAN LYST OG
EVNER TIL AT ARBEJDE
MED MENNESKER, SKAL
MAN VÆRE HJERTELEG
VELKOMMEN.**

X

@TANIFOA74

KORT
OG
GODT

17,3

milliarder kroner lød PenSams afkast på i 2023 før skat. Sammenlignet med andre pensionsselskaber i branchen var det et af de bedste afkast, og det betød, at de fleste medlemmer har oplevet stigende pensionsudbetalinger.

KILDE: PENSAM.DK

RAPPORT: **SELVSTYRENDE TEAMS GØR UNDERVÆRKER**

Det er lettere at gøre en positiv forskel for borgerne, og medarbejderne er oftere stolte af det arbejde, de udfører, og fællesskabet med kollegerne er blevet større.

Det er nogle af de resultater, der er kommet frem i en ny undersøgelse om faste, tværfaglige og selvstyrede teams i ældreplejen, som Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, VIVE, har lavet på baggrund af 25 kommuners forsøg med faste teams i ældreplejen.

66 procent af medarbejderne oplever, at det er lettere at tilpasse hjælpen til borgerens behov og ønsker, og 63 procent svarer, at de oftere kan være stolte af det arbejde, de udfører.

Ghana skal lære af dansk ældrepleje

Collins Woode Mensah er født og opvokset i Ghana. Men da han kom til Danmark i 1992, blev han overrasket over den store forskel, der er på det danske og ghanesiske blik på ældre.

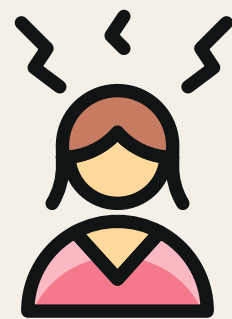
”Man har et andet syn på ældre mennesker i Danmark. Man har et system, hvor man rent faktisk tager sig af dem og hjælper dem,” siger Collins.

”I Ghana opfatter man ældre mennesker som hekse. Folk er bange for dem, så de bliver bare placeret et sted, hvor de må klare sig selv.”

Derfor tager han jævnligt – som led i et projekt – på udveksling i sit gamle hjemland med danske sosu-elever for at være med til at udbrede den danske tilgang. Han fortæller, at han kan mærke et tydeligt skift i ghanesernes syn på ældre, siden han begyndte projektet.

Læs hele historien her

HØJE KRAV FØRER TIL SYGEDAGE

En ny rapport fra Tænk tanken Cevea* har afdækket, hvorfor for eksempel ansatte i hjemmeplejen og andre, der har plejekrævende opgaver, har flere sygedage end gennemsnittet.

Årsagen er ifølge rapporten, at personalet er udsat for følelsesmæssigt krævende situationer og relationer på jobbet, der er vanskelige at håndtere.

Sygefraværet er i gennemsnit 2,6 gange højere for mænd og 2,3 gange højere for kvinder i stillinger med høje følelsesmæssige krav.

KUN I E-BOKS FRA JULI

Fra juli sender FOA og FOAs A-kasse indbetalingskort for indbetaling af kontingent ud via e-Boks i stedet for et fysisk brev. Det sendes til alle FOA-medlemmer, der ikke har tilmeldt sig Betalingsservice. Medlemmer, der er fritaget for digital post, Mit-ID og e-Boks, vil stadig få tilsendt et fysisk indbetalingskort med posten.

ERHVERVSUDDANNELSER SKAL OGSÅ ANERKENDES

En student på gymnasiet bliver fejret med huer, vognkørsel og meget andet. Knap så mange traditioner er der for at fejre dem, der gennemfører en erhvervsuddannelse. Det fik i 2022 iværksætteren Maya Hiort-Soele til at etablere en virksomhed, der producerer 10 forskellige træfigurer i nordisk design, som hver hylder en håndværksuddannelse. Sosu-figuren er den absolut mest solgte træfigur og forestiller to lyse hænder, der holder om et mørkt hjerte.

Læs hele historien her

Selvfølger er det sjovt at være med, men det er en konkurrence, og jeg er et kæmpe konkurrencemenneske.

KAJA LORENZEN

VINDER AF DM I SOSU-SKILLS FOR REGION SYDDANMARK

Til næste år skal hun repræsentere Danmark ved Euroskills, der afvikles i Herning.

Læs meget mere fra årets DM i Skills her

Fra stress og ledige job til rift om pladserne

Det handler om at bruge de rette kompetencer til de rette opgaver – men hvordan er det lige, man gør det bedst? En afdeling på OUH har fundet en løsning.

AF ALLAN WAHLERS

For fire år siden havde de hyppige stresssygemeldinger og 15-20 ubesatte stillinger på Hæmatologisk Afdeling X på Odense Universitetshospital (OUH).

I dag er der ingen ledige job. Og de elever og studerende, som er forbi afdelingen, vil rigtig gerne blive, fortæller chefsygeplejerske Ditte Therkildsen.

Forandringen er sket, fordi afdelingen i 2020 begyndte at arbejde målrettet med tværfaglig opgaveløsning. Dels fordi det var svært at ansætte sygeplejersker, og dels fordi man var overbevist om, at kvaliteten af behandlingen på afdelingen kunne løses ved at bringe flere faggrupper i spil.

I dag er hele ni faggrupper involveret i projektet – også for eksempel terapeuter, diætister og en tandplejer. Og hvor afdelingen før bestod af mere end tre fjerdedele sygeplejersker og næsten ingen social- og sundhedsassistenter, er der i dag 10-12 sosu-assistenter ansat, mens sygeplejerskeandelen er faldet til 63 procent.

”Vi startede med at sætte fokus på social- og sundhedsassistenternes arbejdsmiljø, fordi der var en fortælling om, at de udelukkende var ansat af nød. Vi fik set på kompetenceudvikling og udviklede kompetenceprofiler

og -niveauer, hvilket har skabt en tryghed i denne faggruppe,” siger Ditte Therkildsen.

Det blev muligt for de sosu-assistenter, der ønskede det, at tage kurser og efteruddanne sig. Derfor varetager de i dag blandt andet også transfusioner, drop og administration af antibiotika.

”I denne her afdeling kan man bruge sin efteruddannelse til rigtig meget. Social- og sundhedsassistenterne får også kompetencer, der betyder, at de uddelegerer opgaver til andre på afdelingen,” tilføjer Ditte Therkildsen.

Partnerskab mødtes til topmøde

Eksemplet fra OUH er et af 25 konkrete initiativer, der er blevet sat i gang i partnerskabet ’Rette kompetencer til rette opgaver’ – et partnerskab, der begyndte for snart seks år siden mellem Danske Regioner og de faglige organisationer på sygehusområdet, herunder FOA.

Først i maj blev der så holdt ’topmøde’ i partnerskabet, hvor en række af initiativerne blev præsenteret for politikere og ansatte i sundhedsvæsenet.

En af deltagerne var Kenneth V. Marten, der er fællestillidsrepræsentant på netop OUH, hvor Hæmatologisk Afdeling X har arbejdet med at udnytte kompetencer bedre.

”Der er ingen tvivl om, at det giver større arbejdsglæde for alle faggrupper, der arbejder på afdeling X, og det giver en anden form for anerkendelse for social- og sundhedsassistenterne, som føler sig mere værdsat nu,” siger han.

Selv arbejder han på den onkologiske afdeling, hvor man også har arbejdet med at udnytte kompetencer bedre. Men på næsten alle andre OUH-afdelinger, er det – endnu – ikke en integreret del af kulturen, mener han.

”Jeg tror, det handler om, at vi har chefsygeplejersker, der tør gå forrest på den rigtige måde og få etableret de her ting i deres afdelinger,” siger Kenneth V. Marten, der selv er social- og sundhedsassistent.

”Og så skal vi selv blive bedre til at sige, at vi gerne vil have nye kompetencer og videreuddanne os – og insistere på at bruge de kompetencer, vi har.”

Regionerne: Udvikling vil tage fart

Region Sjælland-formand Heino Knudsen deltog også på topmødet som repræsentant for Danske Regioner. Han medgiver, at de mange eksempler, der blev fremhævet omkring bedre udnyttelse af kompetencer, ikke tegner et billede af, hvordan forholdene er på sygehusene over en bred kam.

Chefsygeplejerske Ditte Therkildsen og cheflæge Hanne Vestergaard fra OUH's Hæmatologisk Afdeling X har gjort det meget mere attraktivt for fx sosu-assisterer at indgå blandt faggrupperne på afdelingen. Foto: Allan Wahlers

Mona Striib var blandt dem, der talte på Hotel Nyborg Strand til topmøde i partnerskabet om 'Rette kompetencer til rette opgaver' 6. maj 2024. Foto: Lucas Helth Postma/Implement

"Det handler om at skabe en kultur, der hele tiden arbejder med at udnytte kompetencerne bedre," siger han.

"Jeg er slet ikke i tvivl om, at det vil accelerere, fordi vi har det fokus, vi har i dag. Det er helt afgørende, at vi mentalt og kulturelt får nedbrudt nogle barrierer mellem faggrupperne."

Heino Knudsen har store forventninger til 'Sammen om de Regionale arbejdspladser', der blev aftalt i forbindelse med OK24 som en del af at forbedre det generelle arbejdsmiljø. Regionsrådsformanden håber, at mange af de gode eksempler på kompetencefordeling kan blive udbredt her.

Det samme gør FOAs formand Mona Striib, som samtidig er glad for, at partnerskabet har virket.

"Nu begynder vi at se resultaterne af seks års arbejde. Vi går fra tilfældige udviklingsprojekter til bevidst opgaveflytning. Vores største udfordring har ikke været at udvikle nye idéer – vores største udfordring er at implementere de bedste idéer og udbrede dem i hele Danmark," siger hun.

Både Mona Striib og Heino Knudsen peger også på, at det kræver et stærkt fokus på ledelsesplan at gennemføre de nye tiltag.

Har været det hele værd

På OUH's Hæmatologisk Afdeling X oplevede ledelsen i første omgang, at nogle faggrupper – herunder social- og sundhedsassistenterne – følte, at det var overvældende, at der var så mange tilbud om kompetenceudvikling. Derfor blev ledelsen nødt til at understrege, at der var tale om tilbud og ikke krav.

I dag er ledelsen ikke i tvivl om, at det har været det hele værd at ændre arbejdsgangene – ikke bare er alle stillinger besat, men der er også en øget psykologisk tryghed i afdelingen, og det samlede kompetenceniveau er løftet betragteligt, lyder det.

"Det har været en kæmpegevinst at få andre faggrupper i spil. For eksempel viste det sig, at medarbejdergruppen som helhed blev styrket af at få flere social- og sundhedsassistenter med lang erfaring ind, frem for at få tilført helt nyuddannede fra andre faggrupper," siger cheflæge på afdelingen Hanne Vestergaard. ★ ALWA@FOA.DK

SOSU-ASSISTENT OM NY ÆLDRELOV:

”Det lyder meget fint og meget nemt”

Fagbladet FOA har bedt social- og sundhedsassistent Laura Jensen vurdere den kommende ældrelov. Hun er skeptisk.

AF IDA ØSTERLUND | FOTO: RASMUS HARGAARD BREUM

AFTALE OM NY ÆLDRELOV

Aftalen om en ny ældrelov er indgået mellem regeringen, SF, Liberal Alliance, De Radikale, De Konservative og Danmarksdemokraterne. Efter vedtagelsen skal den efter planen træde i kraft 1. juli 2025. Her er de væsentligste ingredienser:

1. Helhedspleje – hjælp og pleje skal tilpasses efter borgernes individuelle behov
2. Faste teams skal udvides i ældreplejen i kommunerne
3. Færre og forenklede tilsyn
4. Lokalplejehjem styret af selvstændige bestyrelser
5. Velfærdsteknologi skal udbredes via en national strategi
6. Tættere samspil med pårørende
7. Mindre dokumentation, færre krav, bedre brug af faglighed.

Læs mere om ældreloven her

Der skulle gå mere end to år, fra ældreloven blev nævnt første gang, til der blev indgået en bred politisk aftale i april.

Alligevel virker det, som om politikerne ikke har tænkt deres initiativer til ende. Sådan lyder det fra social- og sundhedsassistent Laura Jensen, som er en af dem, der skal have med den nye ældrelov at gøre til hverdag.

”For mig ser det ud, som om de slet ikke har undersøgt, hvad det egentlig er, vi laver,” lyder hendes kritik.

Ældre skal have mere selvbestemmelse

En af grundstenene i ældreloven er ’helhedspleje’ og mere selvbestemmelse for de ældre. Men det giver ikke mening for Laura Jensen.

For det første fordi ældreplejen altid har arbejdet med begrebet ’helhedspleje’. For, som hun siger, vil man som faglært personale aldrig komme ind til en borger, der har gjort i bukserne, og stadig insistere på at gøre køkkenet rent, fordi det er den ydelse, borgeren er visiteret til.

Og for det andet er der slet ikke nok faglært personale, og det problem løser ældreloven ikke, mener Laura Jensen.

For det tredje, forklarer hun, er de borgere, som får ældrepleje i dag, en helt anden målgruppe end for cirka 30 år siden, da hun begyndte i faget.

”Nogle beboere på plejehjem er så dår-

lige, at de rent faktisk ikke er stand til at træffe en beslutning, som er til gavn for dem selv, fordi de ikke har så meget sygdomsindsigt eller indsigt i deres egen situation,” siger hun.

Pårørende bruger i forvejen meget tid

I ældreloven bliver der også lagt op til, at de pårørende skal spille en større rolle i ældreplejen, end de gør i dag. Laura Jensen har selv to forældre, der er oppe i årene. De bor ikke på plejehjem, men har stadig brug for hendes hjælp i dagligdagen.

Hun har svært ved at se, hvordan pårørende kan forventes at bruge endnu mere tid, end de gør i dag.

”Hvis mine forældre skal til læge, skal jeg tage fri for at følge dem derhen. I årevis har det været sådan, at plejepersonalet ikke har kunnet tage med dem til lægen. Jeg synes, at pårørende i forvejen bruger meget tid. Det lyder meget fint og meget nemt, når politikerne præsenterer det,” siger Laura Jensen.

Tanja Nielsen, sosu-sektorformand i FOA, er enig med Laura Jensen i, at det slet ikke er nyt, at der skal arbejdes med helhedspleje.

”Vores kritik går også på, at det udspil, der er kommet, kun drejer sig om opgaver fra serviceloven og ikke alt, hvad der foregår omkring borgeren,” siger Tanja Nielsen.

”Jeg er også enig i, at pårørende har en

Laura Jensen er ikke umiddelbart begejstret for regeringens planer for en ny ældrelov.

stor opgave omkring den ældre og har haft det i de seneste 10-15 år. Når regeringen taler om frivillige og det civile samfund, taler den også om for eksempel Ældre Sagen og Røde Kors – eller blot den lokale købmand. Det bakker FOA op omkring, da alle er nødt til at tage opgaven til sig og sikre, at den ældre har en værdig alderdom.”

Generelt ser Tanja Nielsen ældreloven som begyndelsen på et stort stykke arbejde, der nu skal i gang.

”Selve idéen om at forny og forbedre ældreplejen i Danmark er i høj grad vokset i vores have. Det er FOAs medlemmer, sammen med de ældre og de pårørende, der har fingeren på pulsen. Og jeg er glad for, at vi i det nye forslag til ældrelov kan genkende mange af de visioner, der motiverede os til at begynde med,” siger hun. ★ IDBO@FOA.DK

MINISTEREN:

FAGLIGHEDEN ER OGSÅ EN BÆRENDE VÆRDI

Fagbladet FOA tog Laura Jensens spørgsmål og kritikpunkter under armen på besøg hos ældreminister Mette Kierkgaard fra Moderaterne.

En af de bærende værdier i den nye ældrelov er selvbestemmelse for de ældre. Men hvordan skal man give mere selvbestemmelse til borgere, der ikke er i stand til selv at træffe en beslutning på egne vegne pga. for eksempel demens?

”Bare fordi man er kognitivt svækket, har man jo stadig nogle ønsker og behov. Det er egentlig det bærende menneskesyn. Så når vi siger selvbestemmelse, er det i virkeligheden for at understrege, at vi skal finde ind til de ønsker og behov. Og så er det klart, at hvis man er kognitivt

svækket, har man mere brug for dygtige medarbejdere. Det er derfor, at den anden bærende værdi i hele ældreformen er tillid til medarbejdernes faglige dømmekraft.”

I ældreloven lyder det, at de pårørende skal fylde meget mere. Hvilke opgaver skal de varetage?

”De pårørende skal ikke løse flere opgaver. Men det, pårørende kan, er jo, at de har en indsigt i de ældres liv og kendskab til deres livshistorie. Det handler i virkeligheden om at få den tætte dialog med de pårørende om, hvor det giver mening at hjælpe, og hvor det ikke gør.” ★

Højesteret giver FOA medhold efter Anettes død

Otte år efter Anette Petersen ødelagde sin ryg på jobbet som social- og sundhedsassistent, har Højesteret afsluttet hendes sag.

AF MORTEN BRUUN | FOTO: PRIVAT

For otte år siden ødelagde Anette Petersen sin ryg på jobbet som social- og sundhedsassistent. Den kroniske rygskaide sendte hende i fleksjob, men hun fik afslag på erstatning for arbejdsskaden.

Nu har Højesteret givet FOA medhold i sagen. Der sker halvandet år efter Anette Petersens død.

"Hun sagde til os, at vi skulle køre sagen til ende. Det løfte holdt vi, og nu fejrer vi afgørelsen med at besøge hendes gravsted med en flaske champagne," siger datteren Stine Petersen.

Dommen kan få økonomisk betydning for lønmodtagere, der ligesom Anette Petersen er endt i fleksjob på grund af en arbejdsulykke, men har fået afslag på erstatning. Det mener fagpolitisk ordfører i FOA, Maria Klingsholm:

"Jeg er stolt over, at vi i FOA har vundet denne sag i Højesteret. Det er kæmpestort. Ikke kun for FOAs medlemmer, men for alle skadelidte, der er tilkendt et fleksjob."

Dobbelt medhold

Ankestyrelsen indbragte sagen for Højesteret, efter at både byretten og landsretten havde givet FOA medhold i fortolkningen af en paragraf i arbejdsskadesikringsloven.

Den paragraf har – siden en lovændring i 2013 – beskrevet, at der skal være tale om et erhvervsevnetab på mindst 15 procent, før en borger, der visiteres til fleksjob, kan få erstatning.

Den udlægning har både Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og siden

Ankestyrelsen holdt fast i, mens FOA har fastholdt, at sagen skal afgøres med henvisning til de forarbejder, der blev formuleret, da loven oprindeligt blev vedtaget i 1978.

"De forarbejder fortæller nemlig, at hvis en skade har ført til et klart og varigt tab, så skal man have 15 procent i erstatning for sit tab af erhvervsevne, også selvom tabet er mindre end 15 procent," siger Anders Bang Mønster Hansen. Han har som advokat i FOA ført sagen hele vejen.

Den udlægning støttede Højesteret kort efter påske.

Også ved mindre end 15 procent

Dommen kan få betydning for mange andre, der er havnet i fleksjob og har fået afslag på erstatning for tab af erhvervsevne med henvisning til, at tabet

er beregnet til mindre end 15 procent. I de tilfælde er det muligt, at man faktisk har ret til erstatning.

I den konkrete sag blev Anette Petersens erhvervsevnetab beregnet til 10,3 procent, da hun blev visiteret til fleksjob. Med Højesterets dom fastsættes det nu til 15 procent. Det udløser en erstatning på 122.000 kroner, som ifølge Fagbladet FOA dækker hendes løntab i de godt tre år, hun var i fleksjob.

Hovedpersonen får ikke selv gavn af pengene. I september 2022 døde hun af kræft – godt en måned efter at hun stærkt smerteplaget havde vidnet i byretten. Derfor tilfalder erstatningen hendes to børn, Stine og Jakob, som ikke er i tvivl om, hvordan deres mor ville have reageret, hvis hun stadig havde været i live:

"Hun ville have været så glad for at have opnået retfærdighed," siger Stine Petersen. ★ MOBR@FOA.DK

Læs hele historien her

Inden sin død opfordrede social- og sundhedsassistent Anette Petersen (i midten) sine børn Jakob og Stine til at kæmpe videre i hendes sag sammen med FOA.

FÅ HJÆLP TIL DE SVÆRE ORD

En visuel sprogapp skal gøre det nemmere for social- og sundhedsansatte, der ikke har dansk som modersmål, at tale med borgere. Den polske sosu-assistentelev Karolina Czyzyk tester appen.

AF THOMAS BJERG

Kan du bruge sosu-appen?

Ja, den er virkelig en stor hjælp. Jeg får gode, korte sætninger, som jeg kan bruge sammen med beboerne. De sætninger, jeg har mest brug for, gør jeg til favoritter, så jeg nemt kan finde dem. For eksempel 'Læn dig lidt frem' under kategorien 'Forflytning'. Det er et helt almindeligt udtryk for social- og sundhedsansatte, men jeg kendte det ikke.

Hvor tit bruger du den?

Hver dag. Jeg øver mig på sætningerne derhjemme, når jeg laver madpakke, eller når min søn laver hjemmearbejde.

Ikke mens jeg er sammen med beboerne, for der er for meget stress på.

Hvad synes du om funktionen med kropsatlas?

Den er nem at bruge. Ordet ben kender jeg godt, men jeg kan zoome ind på mindre dele og se, hvad de hedder, for eksempel knyst. Det er godt, når jeg skal dokumentere noget.

Hvad tænker du om den kommende funktion med fagord?

Det er godt, at den forklarer fagord, som vi skal bruge, når vi taler med kolleger, for eksempel bækkenstol eller vaner. Beboerne har forskellige vaner, når de spiser, står op eller går på toiletet.

Glæder du dig til, at den rigtige version kommer?

Ja, jeg kommer til at bruge den hele tiden. Så slipper jeg for at hente mine notater i tasken. ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

Funktionen med sproghjælp har kategorier, der svarer til de opgaver, medarbejderen udfører hos borgeren. Hver kategori rummer typiske sætninger, som man klikker på. Derpå dukker en afspiller op, så man hører sætningen – og man kan vælge langsomt tempo.

Under funktionen kropsatlas vælges en mande- eller kvindefigur. Man kan dreje figuren og zoome ind på enkelte områder og klikke på punkterne. Så dukker afspilleren op og læser navnet på kropsdelen. Desuden kan man få vist placeringen af en kropsdel, hvis man taster ordet ind.

FOTO: TOR BIRK TRADS

DET VIRKER

DEL DINE FIF

Har du et arbejdsredskab eller en metode, som virker hos dig, så skriv til redaktionen@foa.dk. Hvis vi bruger det i bladet, får du et valgfrit gavekort på 250 kroner til Matas, Imerco, H&M, eller Nordisk Film Biografer.

FOTO: TOR BIRK TRADS

Karolina Czyzyk
Sosu-assistentelev
Varde Kommune

SPROG-APP TIL MIGRANTER OG FLYGTNINGE

Sosu-appen har indtil videre 3 hovedfunktioner:

1. Den læser sætninger op under kategorier som for eksempel forflytning, personlig pleje, bad og hjælpemidler.
2. Eleven kan trykke på en figur af en krop og få læst kropsdele op.
3. Appen forklarer fagord, som eleven kan bruge i samtale med kolleger og ved dokumentation.

Elever og vejledere i Høje-Taastrup, Vejen, Varde og på SOSU Esbjerg og SOSU H har givet input til appen, som er en del af projektet MIGSOSU.

Du kan få adgang til prøveversionen ved at sende en mail til support-sosu@alexandra.dk

KILDER: INNOVATIONSPROJEKTLEDER JOHANNE KORSDAL SØRENSEN, AARHUS UNIVERSITET OG SOLUTION ARCHITECT JAKOB FREDSLUND, ALEXANDRA INSTITUTTET

Livredder blev fyret under sygemelding

Katrine fik overtrådt sine grænser i en sådan grad, at hun blev sygemeldt fra sit arbejde og derefter fyret. Så fik hun hjælp af FOA.

AF PERNILLE MAGAARD BØGH | FOTO: RASMUS HARGAARD BREUM

KOMMUNEN: VI VIL LÆRE AF SAGEN

Personalechef i Rødovre Kommune, Marianne Fæster Nielsen, skriver til Fagbladet FOA, at hun ikke kan svare på konkrete spørgsmål om sagen, fordi det er en personalesag omfattet af tavshedspligt.

Men 'vi tager medarbejdernes sikkerhed og arbejdsmiljø særdeles alvorligt. Det gælder også i mødet med borgerne, hvor der kan være tale om høje følelsesmæssige krav, og hvis der skulle være tale om krænkelse'.

'Derfor er der løbende fokus på beredskab og håndtering, ligesom vi er opmærksom på behov for at lære af vores erfaringer, også fra sager som denne. Det gælder både i forhold til samspil med borgerne og til vores medarbejdere'.

Jeg ville ønske, jeg kunne tage dig med i vandet og mærke din bløde hud."

Det er bare et af de eksempler, som en tidligere livredder i Vestbadet i Brøndby nævner, at hun har måttet lægge øre til fra en bruger af svømmehallen.

"Han gjorde alt for at få min opmærksomhed og sagde blandt andet, at jeg så sød ud og havde nogle pæne øjne. Jeg bad ham om at lade mig være i fred, så jeg kunne passe mit job," fortæller Katrine.

Katrine er et fiktivt navn. Fagbladet FOA er bekendt med livredderens rigtige navn, men sagen har haft så store konsekvenser for hovedpersonen, at hun ikke har lyst til at stå frem med navn og ansigt.

Begyndte i marts 2022

Sagen begynder i marts 2022, hvor svømmehalsbrugeren første gang gør sig bemærket, fordi han, ifølge Katrine, var 'overdrevet opsøgende'. En uges tid senere er han tilbage i svømmehallen med ordene:

"Se, hvem der er kommet tilbage. Jeg er kun kommet for at irritere dig."

"Hver gang, jeg gik forbi, fløjtede han og sagde perverse ting, såsom at jeg så bedre og bedre ud for hver gang, han kom," husker Katrine.

Hun fortalte derfor om brugerens grænseoverskridende adfærd til sin leder, og at hun ønskede ham bortvist hurtigst muligt.

"Men min leder sagde, at vi ikke kunne bortvise en gæst, før han havde talt med kommunen. Og det var mærkeligt, fordi det plejede ikke at være sådan," fortæller Katrine.

"Jeg svarede min leder, at jeg havde været livredder siden 2005, og jeg aldrig havde været udsat for lignende. Jeg kan godt se forskel på chikane og nogle, der bare prøver at provokere en livredder."

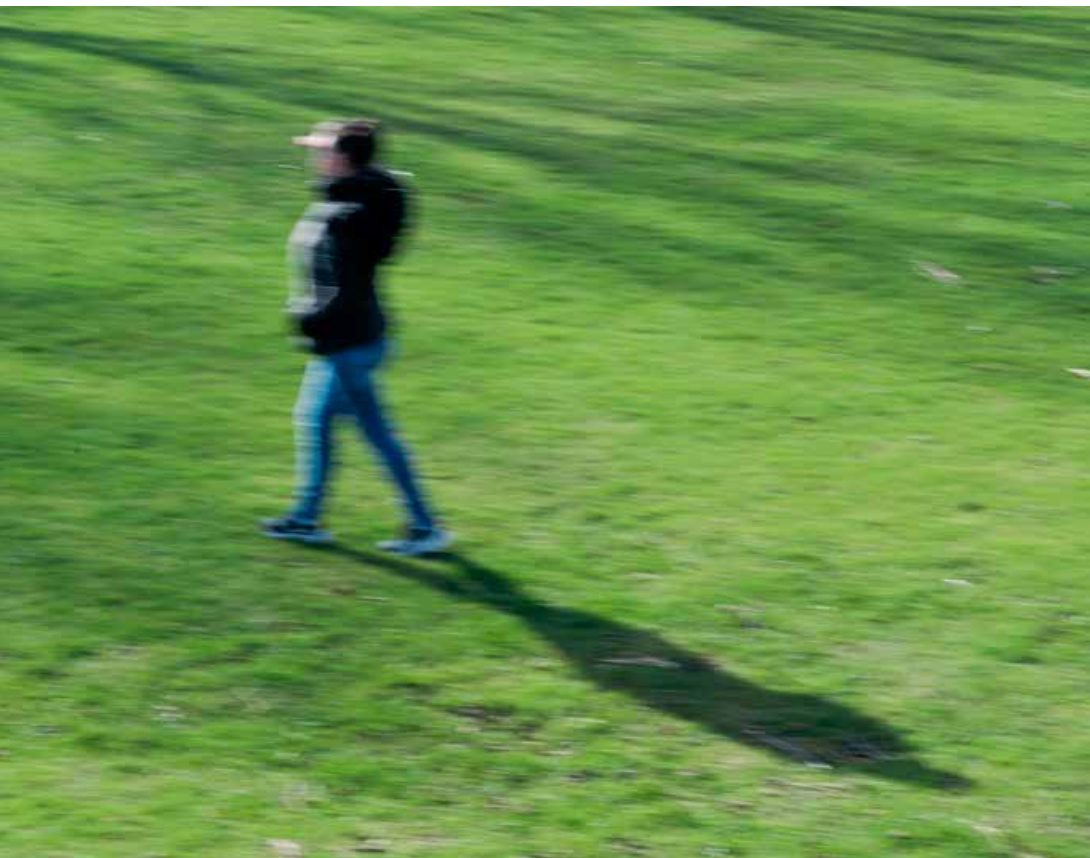
Katrine mærkede, hvordan kroppen begyndte at ryste ved tanken om at møde svømmehalsbrugeren igen.

"Jeg hørte hele tiden hans ord. Jeg blev bange for møde ham."

Ramte en nerve

En dag, da Katrine var ved at åbne en vippe, mærkede hun, hvordan nogle fingre gravede sig ned i hendes skulder. "Bøh," lød det fra svømmehalsbrugeren.

"Jeg følte, at han ramte en nerve, da han tog fat og råbte. Min verden sortnede. Jeg rystede, svedte og græd. Stod med hænderne foran mit ansigt og forsøgte at samle mig og finde ud af, hvad helvede der skete. Da jeg kiggede op, stod han og grinede."

Katrines store drøm er at komme i arbejde igen efter den ubehagelige oplevelse med sit arbejde i Vestbadet på den københavnske vestegn.

Det var dråben. Katrine var ikke i stand til at varetage sit arbejde.

Efter hun og en kollega sendte en mail om episoden til sin leder, besluttede de at bortvise den krænkende svømmehalsbruger. Derefter tog Katrine hjem, og fordi ledelsen ikke kunne fortælle hende, hvordan den ville sikre, at det ikke skete igen, så hun ingen anden udvej end at sygemelde sig.

Tre måneder efter sygemeldingen blev hun fyret.

"Min leder sagde, at de havde været glade for mig, men fordi min læge ikke kunne sige, hvornår jeg blev rask, måtte de opsige mig. Der smadrede han hele min verden," fortæller Katrine og pæger:

"Jeg er jo syg og mistede mit job, fordi min leder ikke håndterede konflikten."

Drømmen lever

Katrine har sammen med FOA kørt en retssag, som har resulteret i et forlig på betaling af seks måneders løn.

"Når en sag handler om chikane og arbejdsmiljø kan det være svært at bevise rent juridisk, om en arbejdsgiver har gjort nok. Vi havde ganske lidt på skrift, hvorfor det var ord mod ord," fortæller Katharina Kristoffersen, advokatfuldmægtig i FOA.

"I denne sag var det vores overbevisning, at Katrine var blevet afskediget i strid med ligebehandlingsloven, da hun stillede krav om et chikanefrit arbejdsmiljø. Et krav, som Rødovre Kommune ikke efterkom, hvilket førte til, at Katrine blev syg og senere opsagt. Vi er derfor glade for, at det er lykkedes at indgå et godt forlig i sagen."

Desværre er der, ifølge Katrine, ikke udsigt til, at hun kan komme i arbejde lige foreløbig:

"Jeg er på nerve- og depressionspiller – piller mod søvnbesvær, angst og rastløse ben. Uden dem fungerer jeg ikke. Jeg kan ikke være alene eller sammen med mange mennesker. Men min drøm er at komme i arbejde igen. Komme videre med mit liv. Både for min og mine børns skyld." ★

REDAKTIONEN@FOA.DK

22%

af lønmodtagere på det danske arbejdsmarked vurderes at have oplevet mindst én hændelse af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane inden for de seneste 12 måneder.

KILDE: ARBEJDSSTILSYNET, 2021

Har du brug for hjælp
Kontakt din FOA-fagforening
via foa.dk/afdelinger

| CV |

2020-: Social- og sundhedsassistent,
Bøgebakken Plejecenter

2017-2020: Social- og sundhedsassistentelev, Roskilde

2016-2017: Social- og sundhedshjælper på
fire forskellige plejehjem

1993-2016: Selvstændig

1988-1989: Maskiningeniør på et russisk fragtskib
fra et rederi i Kaliningrad

**SOCIAL- OG SUNDHEDSASSISTENT
ANDREJ SIVERTSEV:**

JEG BURDE VÆRE GÅET DEN VEJ TIDLIGERE

AF SARA RESTED SURI | FOTO: RASMUS BREUM

Jeg kendte ingen i Danmark og havde ingen fornemmelse for, hvad der ventede mig, da jeg forlod mit skib i 1989 og flygtede fra mit gamle hjemland Sovjetunionen. Men jeg var ung, og udsigten til at vende tilbage til livet bag Jerntæppet var værre for mig.

Jeg planlagde ikke at blive her i så mange år, men sådan blev det jo – og jeg har i hvert fald ikke fortrudt. Hvis der var nogen, der havde sagt til mig for 15 år siden, at jeg ville arbejde på et plejehjem i dag, havde jeg ikke troet dem. Men arbejdet har givet mig mere, end jeg nogensinde kunne forestille mig. Det har givet mig et unikt indblik i danskernes ånd, kultur og traditioner.

I begyndelsen da jeg kom hertil, var mit blik på Danmark en smule idealistisk. Her var altid smukt og dejligt og velfungerende, syntes jeg. Men efterhånden som jeg begyndte at lære at forstå sproget og blev en del af samfundet, begyndte jeg at være en smule mere realistisk.

Det er en perfekt måde at komme tæt på mit nye land. Jeg skulle have fået den her uddannelse før, for så kunne jeg tidligere have lært Danmark så godt at kende, som jeg gør nu. Hvis man som udlænding flytter til Danmark og har en høj uddannelse, prioriterer mange ikke denne her type arbejde så højt. Men jeg synes, at det giver rigtig meget. ★

Lad øjeblikket vare en evighed!

Vores forsikring holder hånden under jer, så I kan nyde ferien til fulde...

Selvom du sætter pris på din hverdag, kan ferie også noget! Og så skal du ikke være optaget af bekymringer – du skal blot være tilstede der, hvor du er.

Vi kan tilbyde dig en Årsrejseforsikring, der gælder for hele din husstand, og vi begrænser dig ikke i, hvor I ønsker at rejse hen. Vores Årsrejseforsikring dækker nemlig hele verden – og hele året, dvs. også hvis du og din familie tager på skiferie!

For at købe vores Årsrejseforsikring er det en forudsætning, at du har vores Indboforsikring, og det rådgiver vi dig meget gerne om.

Vi træffes på **+45 66 12 94 48**, og vi glæder os til at høre fra dig!

Vi samler på tilfredse medlemmer!

Popermo Forsikring GS
C.F. Tietgens Boulevard 38
5220 Odense SØ

Telefon 66 12 94 48
popermo.dk
CVR 61 67 23 11

Popermo er et dansk forsikringselskab
og er medlem af Garantifonden
for skadesforsikringselskaber

popermo
VORES FORSIKRING
medlemmers

Book et
MØDE

FOA Bogshop

Få op til 20 % i rabat, når du køber studiebøger til din social- og sundhedsuddannelse eller pædagogisk assistentuddannelsen.

Læs mere på foabogshop.dk.

FOA
SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

INTERVIEW STINE ASKOV

”MAN KAN

Hvad gør man, når de såkaldt varme hænder får lyst til at ruske et barn eller råbe ad en plejekrævende pensionist? Det forsøger forfatter og tidligere pædagog Stine Askov at svare på med sin nye bog med en bevidst provokerende titel.

AF LAURITS ERIKSEN | FOTO: RASMUS HARGAARD BREUM

Hun forstår godt, hvis man får lidt trækninger ved øjet, når man ser titlen på hendes nye skønlitterære bog.

'Varme hænder', hedder den.

"Det er fuldstændig rædselsfuldt at sige varme hænder," udbryder Stine Askov, da Fagbladet FOA møder den bogaktuelle forfatter i hendes lejlighed i København.

"Når folk siger det, tror man jo, at omsorgsarbejde bare er at skifte bleer, hælde mælk op i en kop, vaske sår og vende folk. Det er jo ikke det svære. Udfordringen er at skabe en nærværende relation, som er fortrolig og værdig for et andet menneske."

Den udfordring kender Stine Askov.

For få år siden lagde hun pædagogfaget til side for at blive forfatter på fuldtid. Og selvom hun ofte længes efter de gyldne stunder fra daginstitutionen,

er der samtidig meget, hun ikke savner: Alle de problematikker, der opstår, når man arbejder med mennesker. Og ikke mindst, at de problematikker aldrig bliver italesat ordentligt.

"Mit mål med 'Varme hænder' er at vise, at omsorgsarbejde er fyldt med svære følelser. Det er faktisk utrolig vanskeligt at holde styr på de følelser, fordi man hver eneste dag skal lægge sine egne behov til side for at drage omsorg for andre," siger Stine Askov.

Lysten til at ruske et barn

'Varme hænder' handler om Camilla, der har sagt sit job op som børnehavepædagog, fordi hun er blevet træt. Træt af at give omsorg til børn med små og store udfordringer, og træt af at bøvle med deres forældre. I stedet søger hun det, der i jobannoncen bliver kaldt 'verdens nemmeste job' – en stilling som handicaphjælper for Mathilde, som i bogen er en kendt forfatter.

Et job, der alligevel viser sig ikke at være helt let.

Selv oplevede Stine Askov ligesom romanens hovedperson Camilla, at hun som pædagog blev påvirket af dagligt at måtte undertrykke sine egne følelser.

"Det er ikke gangbart at være irriteret på gamle mennesker, børn eller

IKKE ALTID
VÆRE DEN BEDSTE”

→ handicappede, selvom de følelser opstår naturligt i sådan et arbejde. Det er tabubelagt, men vi ved ikke, hvordan vi taler om det,” siger Stine Askov.

For hendes vedkommende havde det også konsekvenser. Pludselig kunne hun have oplevelsen af at blive irriteret på forældre, når de spurgte om noget, der egentlig var relevant.

”Har du set Sunes sommerjakke?” Jamen så gå da for helvede selv ud og led efter den skide sommerjakke, kan du ikke se, jeg har travlt, tænkte hun inde i sig selv.

Eller hun kunne pludselig få lyst til at ruske et barn, fordi det råbte og skreg i garderoben – selvom hun aldrig ville gøre det i virkeligheden.

”Og det hjælper jo ikke at råbe ad et barn. Men pludselig bliver man bange, ked af det og frustreret, og så kan man få lyst til at tage det her barn og ruske det, fordi følelsen af irritation, afmagt og frustration bliver så stærk. Men hvor skal man gøre af de her følelser, når vi aldrig snakker om dem?” spørger Stine Askov.

”Jeg tror, jeg til sidst begyndte at læne mig lidt op ad en forrælse. Jeg var nødt til at gøre mig lidt hård, for ikke at lade følelserne komme til udtryk. Det er jeg ikke stolt af. Men jeg tror desværre ikke, at jeg er den eneste.”

Du er i sagens natur utilstrækkelig

Camilla, hovedpersonen i 'Varme hænder', finder ud af, at der bliver stillet store krav til hende i hendes nye arbejde. Hun føler sig utilstrækkelig, fordi hun ikke kan opfylde Mathildes behov. Hun formår aldrig at sætte Mathildes hår på den helt rigtige måde, og den spinat, hun køber, er aldrig god nok. Camilla føler sig efterhånden dårlig til sit arbejde, og det er skamfuldt for hende, fordi hun føler, hun skal være den bedste til alt.

”Men hvis du føler, du altid skal være den bedste, så vil du i sidste ende føle dig utilstrækkelig,” siger Stine Askov og uddyber:

”Man er aldrig færdig med at give omsorg. Børn kan aldrig få omsorg nok, og det samme gælder plejehjemsbeboere, indlagte på hospitaler eller folk med handicap. Som velfærdsansat er du i sagens natur utilstrækkelig. Og det er en forfærdelig følelse, for dit job gælder jo liv eller død for de mennesker, du passer på.”

Stine Askov mærker selv som forfatter, at hun vil være den bedste. Pludseligt kan hun føle et behov for at blive knuselsket af sine læsere og få gode anmeldelser i aviserne. Men særligt mærkede hun behovet, da hun var pædagog. Perfekthedskulturen gennemsyrrer nemlig, ifølge hende, hele velfærdssektoren.

”Når man arbejder i for eksempel en daginstitution, er der jo hele tiden nogen, der bedømmer ens arbejde. Forældre, der undrer sig over, at turdagen ikke blev gennemført, eller hvor man var, da deres barn blev slået i garderoben,” siger hun.

Det er den konstante tvivl om, hvorvidt man er god nok til sit arbejde og de svære følelser, der følger med, Stine Askov ser som den største udfordring i velfærdsfagene lige nu. Ikke fordi hun mener, at omsorgssektoren har nok af de der 'varme hænder', som alle går og taler om. Men fordi hun ikke er sikker på, at løsningen alene er flere kolleger.

”Vi har brug for plads til at kunne indrømme, at vi synes, vores arbejde er svært. Det er svært at indrømme, at vi indimellem ikke har overskud til at give omsorg, fordi vi altid giver så meget af os selv. Særligt fordi vi alle gerne vil være den bedste. Så længe det er sådan, så er det jo nemmere bare at sige: Giv os nogle flere varme hænder.” ★

LAUE@FOA.DK

'VERDENS BEDSTE DAG'

Nogle gange savner forfatteren Stine Askov det, hun kalder 'verdens bedste dag'.

De dage, man var pædagogen, der havde planlagt en udflugt for hele børnehaven.

Køkkenmedarbejderen havde smurt madpakkerne, og børnene gik hånd i hånd gennem skoven, mens de sang om kap med fuglene, der som de første forårstegn var fløjet ind fra syden.

Pludselig skinnede solen og 'HOV – se børn! Der er en snogi'!

”De stunder savner jeg. Jeg vil ikke udelukke, at jeg bliver pædagog igen en dag,” siger Stine Askov.

”Jeg vil ikke udelukke, at jeg bliver pædagog igen en dag. Altså, hvis nogle vil ansætte mig efter det, jeg har sagt her,” siger Stine Askov som en spøg.

GENKENDER DU DE TIDLIGE TEGN PÅ FORRÅELSE?

Fagbladet FOA har for nylig sat massivt fokus på begrebet forråelse. Her er en guide, vi har sat sammen omkring de tegn, man skal være opmærksom på hos sig selv og andre.

- Manglende interesse eller nysgerrighed blandt kollegerne om, hvordan borgere og patienter bedst hjælpes.
- Irritation, vrede eller frustration over borgere, patienter, børn eller pårørende.
- Mange konflikter – også om småting.
- Nedsat empati.
- Ingen udfordrer længere hinanden på, hvordan arbejdet udføres.
- Nye kolleger, fx nyansatte eller praktikanter, undrer sig over hårdheden og tonen i sproget.
- Personalegruppen undgår bestemte borgere, patienter eller børn, fordi der er for travlt til at hjælpe dem.
- Der er (måske usagt) enighed blandt kollegerne om, at en ’hård linje’ overfor borgerne, patienterne eller børnene er nødvendig.
- Fjendebillede eller mistro blandt kollegerne, om de borgere, patienter eller børn, vi arbejder med.
- Latterliggørelse og parodier af patienter, borgere, børn, pårørende eller forældre.
- Stigende brug af afvisninger, skældud, straf med videre fra personalet overfor borgerne, patienterne eller børnene.

Læs mere om forråelse
på fagbladetfoa.dk

SKAL DU HOLDE FERIE?

HUSK!

21. juni

kan du udfylde dit dagpenge- eller efterlønskort på foa.dk/find-blanketter. Se oversigt over alle datoer på foa.dk/udbetalingsperioder.

A-kassen har fået nyt telefonnummer

Husk at du kan du ringe til FOAs A-kasse i tidsrummet 8 til 18 på alle hverdage. Vores telefonnummer er **46 97 37 77**.

Nyt job?

Find dit nye job på foa.dk/foajob.

Få ansøgningshjælp

Har du svært ved at skrive ansøgninger, eller har du brug for lidt inspiration, kan du få hjælp til at skrive din jobansøgning ved hjælp af kunstig intelligens via vores hjemmeside. Alt, du skal bruge, er et stillingsopslag og dit CV. Du finder ansøgningshjælperen på denne side: foa.dk/ansøgningshjælper.

Digital post

Har du husket at tjekke din post fra FOA? Det gør du på foa.dk/post. Husk, at du på Mit FOA i øverste højre hjørne på hjemmesiden kan se og evt. ændre, hvordan du får besked, når der er post til dig. Vi anbefaler, at du får besked pr. mail eller sms.

Er du ved at planlægge sommerferien, så husk også at få styr på det med feriedagpengene – og hvem du skal informere om ferien.

AF METTE WIEDERHOLT PEDERSEN

Hvem skal have besked om din ferie?

Hvis du er i arbejde, skal du aftale ferien med din arbejdsgiver. Er du ledig, kan du selv vælge, hvornår du vil holde ferie, men både jobcentret og din lokale a-kasse skal have besked – enten telefonisk eller skriftligt. Du skriver til dit a-kasseregionskontor via foa.dk/post. Vi skal have besked senest på feriens første dag. Jobcentret skal have besked så hurtigt som muligt og mindst 2 uger før feriens start.

Hvis du ikke overholder denne frist, har du pligt til at deltage i de møder og aktiviteter, som jobcentret indkalder til – også selvom du holder ferie. Deltager du ikke, risikerer du at miste dagpengene for en periode.

Hvis du vil være sikker på at have dine feriedagpenge inden feriens start, skal vi have modtaget din ansøgning senest en måned, inden du holder ferien.

Sådan søger du om feriedagpenge

Du søger om at få udbetalt feriedagpenge på foa.dk/feriedagpenge. Du kan som regel tidligst få udbetalt dine feriedagpenge, når du har holdt den ferie, du måtte have optjent fra en arbejdsgiver – husk at oplyse på ansøgningen om feriedagpenge, og om du har optjent ferie hos en arbejdsgiver.

Er du i tvivl om, hvorvidt du har optjent feriedagpenge?

Hvis du har modtaget dagpenge, feriedagpenge eller barselsdagpenge efter 1. september 2023, kan du have optjent ret til at få udbetalt feriedagpenge fra FOAs A-kasse. Hvis du har optjent et antal dage med feriedagpenge, vil du på din seneste udbetalingsmeddelelse kunne se, hvor mange dage du har optjent. Du finder udbetalingsmeddelelsen i foa.dk/post.

De dage med feriedagpenge, som du har optjent siden 1. september 2023, kan du afholde frem til den 31. december 2024. Du kan søge om at få feriedagpengene udbetalt frem til 31. januar 2025.

Krav til dig, hvis du skal have feriedagpenge

Feriedagpenge kan betragtes som en erstatning for, at du ikke har optjent ret til fuld ferie hos en arbejdsgiver, fx fordi du har været på dagpenge i en periode.

I modsætning til feriepenge optjent efter ferieloven er feriedagpenge en særlig ydelse, som du kun har ret til, hvis du opfylder nogle særlige betingelser. Du skal bl.a. have ret til dagpenge på ferietidspunktet og være i arbejde som lønmodtager eller være ledig og tilmeldt jobcentret.

Hvis du har ret til at forlænge din dagpengeret, kan du også modtage feriedagpenge i den forlængede dagpengeperiode.

Du skal desuden umiddelbart før ferien opholde dig i Danmark og stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Du kan læse mere om reglerne på foa.dk/feriedagpenge. ★

REDAKTIONEN@FOA.DK

GRÆSKE FLADBØD MED SALAT

Savner du inspiration til en velsmagende madpakke, der kan holde energien oppe, så kig med her. Der er fut i smagen, når tomater, agurk og krydderurter har fået sommersonne. Nyd de saftige grøntsager, der er på toppen lige netop nu.

AF KATRINE KLINKEN | FOTO: LINE FALCK

DIP!

Tzatziki: 200 g fast yoghurt, 2 fed knust hvidløg, 1/3 revet agurk, olivenolie og salt

JORDBÆR, HINDBÆR OG RIBS

Lækker haps! Røde bær er lækre og gør glad

Græske fladbrød med salat

6 stk.

15 g gær
3 dl vand
1 tsk. honning eller sukker
1/2 dl olivenolie
2 tsk. groft salt
ca. 450 g hvedemel (7,5 dl)

Fyld til 10 fladbrød

2-3 tomater
4 kogte kartofler
1 hårdkogt æg
1 rødløg
1 håndfuld basilikum og merian
6-8 sorte oliven
100 g salatost i tern
1 spsk. olivenolie

Tilbehør

3 dl tzatziki

Opskrift

Dejen: Smuldr gæren i lunkent vand og tilsæt honning eller sukker. Rør sammen med olivenolie og salt. Tilsæt gradvist mel. Ælt dejen glat og smidig. Tilsæt ikke mere mel, end at dejen er blød. Læg dejen i en skål smurt med olivenolie. Dæk dejen til og lad den hæve i køleskab 10-20 timer.

Del dejen i 8 og form runde boller. Drys bordplade med mel, og rul bollerne ud til 1-2 mm tykke fladbrød. Prik brødene med en gaffel.

Varm en stegepande op ved god varme og bag brødene et par minutter på hver side, til de er bløde, luftige og lysebrune.

Fyld: Skyl grøntsagerne og krydderurter. Skær tomater, kartofler, æg og rødløg i mindre stykker. Bland det hele sammen med olivenolie, urter, oliven og salatost. Fold brødet sammen med salat og tzatziki, når det skal spises.

Katrine Klinken er kok og ernærings- og husholdningsøkonom og arbejder som madskribent.

Læs mere
[instagram.com/katrineklinken](https://www.instagram.com/katrineklinken)

DET SKER

FREDERIKSSUND

Seniorklubben. 18. sep. kl. 13: Musikalsk underholdning v. Finn Bendixen, som fortæller om dansens historie. | 23. okt. kl. 13: 'Bali – Gudeørne' v. Peer Faurskov, som viser billeder og fortæller om Bali.

HORSENS

Seniorklubben. 11. juni kl. 11: Kør sammen-tur til Danmarks ældste minigolfbane i Saxild ved

Odder. Vi mødes på stedet kl. 11. Mulighed for frokost, dog egenbetaling.

ODENSE

Seniorklubben. 27. aug. kl. 9.30-10: Tilmelding til kuglen og planken med buffet. Pris: medlem 130 kr. ikkemedlem 150 kr. | kl. 10-12: Foredrag og syng-sammen om 2 x Andersen v. Poul Balslev. Poul fortæller om Benny Andersen og H. C. Andersens liv og deres sange. Der serveres kaffe og kage. Afholdes i FOA Vesterbro 120, Odense. | 10. sep.: Udflugt til Holmegård Værk og Vesterhave Vingaard. Afg. kl. 7.30 fra Dannebrogsgade; Odense, afg. kl. 7.55 fra Amtsgården; afg. kl. 8.30 fra Vejerboden, Nyborg.

Vi får en rundvisning ved Holmegård Værk. Efter frokost kører vi til Vesterhave Vingaard, hvor der vil være rundvisning samt vin-smagning. Vi slutter i gårdbutikken, hvor der bl.a. kan købes vin. Pris medlem 960 kr. og ikkemedlem 1.260 kr.

SØNDERJYLLAND

Seniorklubben. 20. juni: Endagstur til Fattiggården i Svendborg og De japanske haver. Bagefter rundvisningen kører vi til Cafe Dalkilden, hvor vi får 'Gammeldags Oksesteg'. Derefter kører vi til De Japanske Haver, hvor ejeren fortæller lidt om haverne. Afg. kl. 9.00 fra FOA Sønderjylland, Brundevej 2, opsamling kl. 9.15 Time out Hammelev. Prisen for medlemmer 200 kr. Ægtefæller/samlever, som ikke er medlem af FOA 350 kr. Tilmelding senest 12. juni på foa.dk/afdelinger/foa-soenderjylland. Ret til ændringer forbeholdes. Ved møder i afdelingen er kaffen gratis for alle. Ikkemedlemmer, betaler entréen ved arrangementer ude af huset. Husk du er automatisk medlem af seniorklubben som efterløner og pensionist.

MEDLEMSPULSEN

Vindere i april 2024

Hovedpræmievinder

Jannik Hallengreen Larsen, FOA Midtjylland

Øvrige vindere

Flemming Rasmussen, FOA Randers
Widana I Gede, KLS
Dorte Bøgelund Hostrup, FOA Vendsyssel
Lise Marie Rønhoff, FOA Storstrøm
Yvonne Bloch, FOA Århus

Vinderne modtager et gavekort til Matas, Imerco, Nordisk Film biografer eller H&M.

Hovedpræmien er på 1000 kr.
De øvrige gavekort er på 300 kr.

Nye deltagere er velkomne på foa.dk/medlemspulsen

BARSELSBEREGNER:

Planlæg din barsel

Brug FOAs barselsberegner til at skræddersy det barselsforløb, der passer til din familie. Få overblik over dine rettigheder til fravær, løn og barselsdagpenge samt alle vigtige datoer og frister.

FOAs nye barselsberegner stiller det op, så man forstår det. Her får du din egen unikke barselsplan, som tager højde for både din og din partners rettigheder til løn under orlov, hvordan I deler orloven, og hvilke frister I skal overholde, når I skal orientere jeres arbejdsgiver. Den tager også højde for nye rettigheder for flerlingeforældre, der er trådt i kraft 1. maj 2024.

Følg QR-linket her

KONTAKT FOA

FOA, forbundshuset
Stauings Plads 1-3
1790 København V

Telefon: 46 97 26 26
Åbningstid:
Mandag-torsdag
8.30-16.00
Fredag 8.30-15.00

FOA-afdelinger

Afd. 1: 46 97 11 00
foa.dk/foa1
Bornholm: 46 97 33 13
foa.dk/bornholm
Frederikshavn: 46 97 11 70
foa.dk/frederikshavn
Frederikssund: 46 97 12 00
foa.dk/frederikssund
Guldborgsund: 46 97 17 50
foa.dk/guldborgsund

Horsens: 46 97 14 55
foa.dk/horsens
KLS: 46 97 15 00
foa.dk/kls
Køge: 46 97 16 00
foa.dk/koege
LFS: 35 44 45 46
foa.dk/lfs
Mariagerfjord: 98 51 21 11
foa.dk/mariagerfjord

Midtjylland: 46 97 30 30
foa.dk/midtjylland
Midt- og Vestjylland:
46 97 14 14
foa.dk/midt-vestjylland
Nordjylland: 46 97 29 00
foa.dk/nordjylland
Nordsjælland: 46 97 33 90
foa.dk/nordsjaelland
Odense: 46 97 18 00
foa.dk/odense

Randers: 46 97 19 00
foa.dk/randers
Roskilde: 46 97 19 90
foa.dk/roskilde
Silkeborg-Skanderborg:
46 97 20 20
foa.dk/silkeborg-skanderborg
Social- og Sundhedsafdelingen:
46 97 22 22
foa.dk/sosu

Vil du også have besked om rabatter og gode oplevelser?

Log på foa.dk/medlemstilbud og sig 'Ja tak' til at FOA må informere dig på e-mail og sms om de gode medlemstilbud.

FOA

Storstrøm: 46 97 28 00
foa.dk/storstroem
Sydfyn: 46 97 27 27
foa.dk/sydfyn
Sønderborg: 46 97 34 00
foa.dk/soenderborg
Sønderjylland: 46 97 35 00
foa.dk/soenderjylland
Trekanten: 46 97 36 10
foa.dk/trekanten

Vendsyssel:
46 97 10 30/46 97 13 46
foa.dk/vendsyssel
Vest: 76 10 93 50
foa.dk/vest
Vestsjælland: 46 97 38 60
foa.dk/vestsjælland
Århus: 89 36 66 66
foa.dk/aarhus

PMF-afdelinger
FOA/PMF Kbh. Syd:
46 97 28 50
foa.dk/foa-pmf-kbh-syd
PMF afd. 1: 46 97 31 01
foa.dk/pmf1
PMF afd. 4: 43 71 66 90
foa.dk/pmf4
PMF Fyn: 46 97 13 13
foa.dk/pmf-fyn

PenSam
Jørgen Knudsens Vej 2
Postboks 282
3520 Farum
Telefon: 44 39 39 39
pensam@pensam.dk
pensam.dk

Redaktionen sluttet

23. maj 2024

Indlæg til 'Det sker' sendes til Henriette Monrad, hmon@foa.dk

Frist til nummer 5

20. august

Frist til nummer 6

9. oktober

Annoncer

Media-Partners

Telefon: 28 57 08 57

jorgen@media-partners.dk

Annoncefrist

Nummer 4

7. august

Nummer 5

11. september

Annoncer og indstik, som er udsendt sammen med Fagbladet FOA, er ikke udtryk for FOAs anbefalinger.

Nummer 4 udkommer

Uge 36 2024

Synspunkter fremsat i Fagbladet FOA er ikke nødvendigvis sammenfaldende med FOAs synspunkter.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

PRESSE NÆVNET

Medlem af Danske Medier

DANSKE MEDIERS OPLAGSKONTROL

Tilsluttet Specialmediernes Oplagskontrol

Oplag:

163.295/13. årgang

Tryk: Stibo Complete

ISSN: 1901-0222

Udgiver:

FOA

Staunings Plads 1-3
1790 København V
Telefon: 46 97 26 26
foa.dk
e-mail: foa@foa.dk

QUIZ

1. Hvor mange FOA-medlemmer deltog i afstemningen om OK24?

- A. 20.982
- B. 93.497
- C. 142.009

2. Hvilket job havde Stine Askov, før hun blev forfatter?

- A. Pædagog
- B. Social- og sundhedshjælper
- C. Neurofysiologiassistent

3. Hvor stort et afkast havde pensionsselskabet PenSam i 2023?

- A. Minus 3 milliarder
- B. Plus 9,2 milliarder
- C. Plus 17,3 milliarder

4. Hvad er navnet på Fagbladet FOAs nye podcast?

- E. Malin og meningsdannerne
- F. Dilemmaklubben med Malin
- G. FOAntastiske historier

5. Hvilket land flygtede Andrej Sivertsev fra, da han kom til Danmark i 1989?

- A. Sovjetunionen
- B. Rumænien
- C. Trinidad & Tobago

6. Vi er gået tæt på en af illustrationerne i dette nummer af Fagbladet FOA. Hvad forestiller det?

- A. En tiger i natten
- B. Et blusemønster
- C. Et fyrværkeri

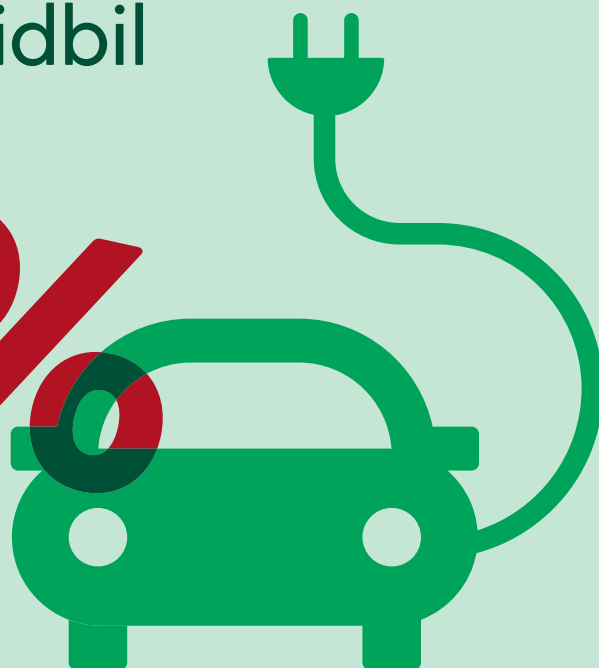
KAN DU DIT FAGBLAD?

Vær med i lodtrækningen om et valgfrit gavekort på 250 kroner til Matas, Imerco, H&M eller Nordisk Film Biografer. Vi trækker lod blandt de indsendere, der har svaret rigtigt på flest spørgsmål. Du finder alle

svar i dette nummer af Fagbladet FOA. Kun medlemmer af FOA kan deltage i lodtrækningen. Besvar quizzen på fagbladetfoa.dk/quiz senest **12. august**.

Vinder af quizzen i Fagbladet FOA nr. 2/2024 er **Preben Bakbo Sloth, Brønshøj**

Lån til el- og hybridbil fra 4,19 % i rente*

*Vejl. låneeksempel på el- og hybridbillån med 20% i udbetaling og årlig rente på 4,19 % (variabel) – gældende fra den 1. januar 2024. Det forudsættes i dette låneeksempel, at du allerede har samlet din økonomi hos PenSam Bank. Du låner 149.450 kr. og får i alt 144.000 kr. udbetalt. Din månedlige ydelse er 1.884 kr. Dit lån løber over 8 år. Årlig rente i procent 4,19% (variabel). ÅOP 5,28 %. Debitorrente 4,26 % (variabel). Etableringsomkostningerne er 5.450 kr. Det samlede beløb, du skal betale tilbage, er 176.054 kr. For at få et el- og hybridbillån til 4,19 % i rente (variabel) er det et krav, at der stiftes fuld pant i bilen, hvis du ikke allerede har samlet din økonomi hos PenSam Bank. Vi skal kunne give din økonomi en positiv kreditvurdering. Oplysningerne i beregningen er vejledende. Vi tager forbehold for eventuelle fejl og mangler.

PenSam **FOA**

Få hjælp til at
finde dit næste job

FOA JobMatch

Jobformidling
til FOAs medlemmer

FOA JobMatch er en gratis og
landsdækkende jobformidling til
FOA-medlemmer og arbejdsgivere.
Læs mere på foa.dk/jobmatch

FOA SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Kursus:

Bedre støtte til domfældte med udviklingshandicap

Få viden og konkrete metoder til at forebygge
ny kriminalitet og skabe bedre trivsel hos
borgere med udviklingshandicap.

?

Arbejder du med borgere med udviklingshandicap og dom? Er du nysgerrig på recovery-orienteret rehabilitering og Low Arousal 2 (LA2u)? Vil du gerne blive klogere på det gode samarbejde mellem praksis og forvaltning? Så kom med på dette kursus, der bliver faciliteret af psykolog Trine Uhrskov i regi af Fremfærd Særlige behov.

Du lærer, hvordan du kan

- anvende konkrete redskaber til at inddrage borgeren i den kriminalpræventive indsats
- tage afsæt i recovery-orienteret rehabilitering
- arbejde trivselsfremmende med LA2u og forebygge ny kriminalitet
- arbejde med og samarbejde om kriminalpræventive mål
- sikre dokumentation i indsatsen

Du får desuden viden om

- centrale aktører i samarbejdet omkring borgeren
- de lovgivningsmæssige rammer for den kriminalpræventive indsats
- det kriminalpræventive gruppeforløb KRIGU, der giver borgerne mulighed for selv at arbejde hen mod at blive domsfri eller få lempet deres dom
- rusmiddelbehandling, herunder Metodecenterets gruppeforløb, der er rettet mod borgere med udviklingshandicap
- sexologisk behandling, herunder viden om, hvordan man samarbejder med og omkring borgere med problematisk seksuel adfærd
- et nyudviklet værktøj til at føre kommunalt, kriminalpræventivt tilsyn

Praktisk

Kurset afvikles i alle fem regioner:

Ringsted: 5.-6. september + 4. december 2024	Silkeborg: 12.-13. september + 21. november 2024	Odense: 2.-3. oktober + 2. december 2024
København: 9.-10. september + 13. november 2024	Aalborg: 18.-19. september + 11. december 2024	

Pris

Dagsprisen er på 500 kr. +
moms til at dække forplejning
og materialer.
Samlet pris kr. 1500 kr. + moms
(1875 kr. inklusive moms).

Tilmelding*

Frist: 1/7 2024
Læs mere og tilmeld dig på
www.sopra.dk/fremfaerd

*Kurset henvender sig til kommunalt ansatte
og ansatte i organisationer med kommunal
driftsoverenskomst

Fremfærd
Særlige behov

Sopra Konsulenterne ApS, CVR-nr. 31 49 09 01. www.sopra.dk

Kan din hovedpine være migræne?

Er mindst 2 svar positive, er sandsynligheden for migræne stor

Lysfølsom

Oplever du lys-ubehag under hovedpineanfaldet?

Uoplagt

Har hovedpinen begrænset din normale aktivitet i 1 dag eller mere de sidste 3 måneder?

Kvalme

Oplever du kvalme og/eller opkastning samtidig med hovedpinen?

LUK op for dialogen – tal med lægen om migræne

Migræne er en folkesygdom

I Danmark lider ca. 700.000 personer af migræne. Migræne rammer overvejende kvinder. Migræne er årsag til 14% af alle sygedage. Migræne kan have stor indflydelse på din dagligdag med job, familieliv og fritid.

At håndtere din migræne kan være komplekst

Besøg www.migraeneinfo.dk eller scan QR-koden.

Læs om migræne og bliv klædt på til dialog med lægen

